

Передплати «RIA плюс»
отримай подарунок!
☎ 43-00-50

СЕСІЯ МІСЬКРАДИ: 10 ГОДИН
РОБОТИ, СОТНІ РІШЕНЬ с. 4

КОНФЛІКТ НА «ДРУЖБІ»: ПІШЛИ ВІД ЖЕКУ
— «ВЛЕТІЛИ» ЗІ СМІТТЯМ с. 7

100 ДНІВ МАНДРУВАЛИ
КРАЇНОЮ БОСІ

LIFE с. 14

СЕРЕДА
26 жовтня 2016

№43

НАШІ ДІТИ – У
НІМЕЧЧИНІ

НОВИНИ с. 6

4⁹⁰
грн

1
блок

Газета є членом Всесвітньої Газетної Асоціації

www.ria.ua

Як вберегти свої гроші від знецінення

Люди знову починають нести свої заощадження у банки. Довіра до банківської системи у тернополян поступово відновлюється, кажуть фахівці. Як правильно обрати фінустанову, аби не прогадати, радять наші експерти

Читайте **ГОЛОВНЕ** с. 5

СЬОГОДНІ У НОМЕРІ

521

ВАКАНСІЯ
ВІД ПРОВІДНИХ ФІРМ
ТА ОРГАНІЗАЦІЙ

Молодь запрошують
на ярмарок вакансій

Читайте **ГОЛОВНЕ** с. 3

Як живуть українці
у Нідерландах

Читайте **ДІАСПОРА** с. 16

OZON
Бруківка
Бетонні вироби

Представництва:
м. Ужгород (050) 531-64-31
м. Тернопіль (0352) 52-28-06, (067) 673-77-63
м. Івано-Франківськ (0342) 71-09-18, (067) 673-77-64

ТОВ "Озон"
м. Львів вул. Пасічна, 135 (032) 270-11-47 (067) 673-77-80
brukivka-iviv.com

справжні броньовані **ДВЕРІ** від виробника

пожежний сертифікат ліцензійний монтаж дверей

під індивідуальні розміри

ПІДПРИЄМСТВО **РИФ** м. Тернопіль, вул. Довженка, 18 тел.: (0352) 438030, (067) 7191371

www.rif.te.ua

КомпаньйонФінанс
ГРОШІ ГОТІВКОЮ
до **10 000** грн

вул. Київська, 11
вул. Патріарха Мстислава, 1

☎ 050 479 14 83
www.kf.ua

Трактори Мототрактори Мотоблоки

Кредит до 30 000 грн

Тел.: (097) 842-06-17, (067) 353-16-06
відділ з/ч: (067) 350-31-15, сервіс: (067) 354-22-86

20.ua

Ваші відгуки про послуги у Тернополі

7737 тис. тернополян вже написали відгуки про товари та послуги. Це допоможе Вам обрати найкраще!

371708_20ua 63

НЕ ДАЙТЕ ЗЛОДИЮ ЖОДНОГО ШАНСУ
УСТАНОВІТЬ СИГНАЛІЗАЦІЮ У СВОЇЙ ОСЕЛІ

ПОЛІЦІЯ ОХОРОНИ

УПРАВЛІННЯ ПОЛІЦІЇ ОХОРОНИ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

☎ 050 22 20 (0352) 23-63-62; 067-208-50-68, 067-208-69-02

ЗАВЕРТАЛИ ДОКУМЕНТИ, АБИ ЗАХОТІВ «ПОРІШАТИ»

Пахне криміналом ■

Чотири рази інспектори управління Державної архітектурно-будівельної інспекції завертали документи Віталія Собчука на готовність об'єкта. Так йому натякали на хабар, переконаний чоловік

Віталій Собчук лише з п'ятого разу здав документи в управління Державного архітектурно-будівельного контролю. Таким «футболенням» його схилили до корупції, вважає чоловік

АНДРІЙ ШКУЛА, 0-97-742-35-45, SHKYLA@GMAIL.COM

Отримання чи давання хабара — кримінальний злочин. Злочином є і його вимагання. І це розуміють чиновники у поважних кабінетах, тому останнім часом майже ніхто не каже: «У мене прямим текстом вимагали хабар».

Та це не означає, що руки у можновладців не сверблять, а бажання різко покращити своє матеріальне становище після Майдану зникло. Просто хабарники стали більш обережними: замість прямої вимоги — натяки. Натяки не словами, а діями.

Приміром, ви звертаєтесь за якоюсь адміністративною послугою, а ваші папери завертають, бо «щось не так». Ви виправляєте і знову звертаєтесь... Але знову відмова. Буває всіяке, помилитись може кожен. Виправляєте і знову подаєте, а вам знову — «щось не так». І так ще декілька разів...

Щоразу інші зауваження

У редакцію звернувся житель Кременця Віталій Собчук. Чоловік розповів про свої «пригоди» в управлінні Державної архітектурно-будівельної інспекції у Тернопільській області. Ми публікуємо цю історію, бо підозрюємо: з такими проблемами стикаються і тернополяни, але поки що мовчать. До речі, львів'яни про «вимагання» Архбудконтролю заговорили ще рік тому, і тепер таких проблем у жителів сусідньої області значно менше.

— Я провів реконструкцію ха-

ти з вбудованим офісним приміщенням, отримавши належні дозволи і погодження, — розповідає Віталій Собчук. — Прийшов час здавати декларацію про готовність об'єкта до експлуатації. Не є таємницею, що це можна спробувати «вирішити» за тарифом декілька доларів за метр, але я пішов законним, офіційним шляхом. Підготував із фахівцями декларацію, подав в управління у Тернополі. Прийшла відповідь, що є проблеми з одним пунктом, треба виправити. Виправив, подав знову. Знову відповідь — що проблема з іншими пунктами. Виходить, що перший раз тих порушень, якщо вони і були, чомусь не помітили, а побачили за другим разом. Ну, мені не спішно, тож виправив і надіслав папери знову. До них знову були зауваження, причому зовсім інші.

Таке листування чоловікові набридло, тож він пішов до інспектора.

— Я сказав, що все це смішно, бо ж вони мали б зробити висновок з усіх зауважень до всіх пунктів, коли отримали декларацію

вперше, — пригадує кременчанин. — Після розмови з ним підійшов і до його начальника. Чоловік уважно вислухав, покивав головою, сказав виправляти усе і ще раз подавати. Помилка була дрібна — пропущена буква «а» у слові. Виправив, подав

«Підготував із фахівцями декларацію, подав в управління. Прийшла відповідь, що є проблема з одним пунктом, треба виправити. Виправив, подав знову. Знову відповідь — проблема з іншими пунктами»...

у четверте. Але... знову з'явилися зауваження. Я ще раз прийшов в організацію. Там уже був новий керівник, з прізвиськом Стельмашук. Я йому все розповів, записав, скільки вже можна так ганяти мною, а він відповів: «Скільки вважаємо за потрібне, стільки й будемо виправляти».

Поскаржився — зарухались

Після такої розмови чоловік прийняв остаточне рішення —

скаржитись. Тож спільно з юристами написав заяви у Кабінет Міністрів, ківське керівництво Держінспекції архбудконтролю, прокуратуру і поліцію.

— Ще коли я був в управлінні, говорив їм, що такими діями вони мене й інших людей,

а скарги від кременчан я теж маю, штовхають на корупційні дії, — говорить пан Собчук. — Це ж очевидне зловживання службовим становищем, аби схилити людину до дачі хабара. До речі, після написаних заяв, аж з п'ятого заходу моя декларація про готовність об'єкта пройшла. Але я подавав скарги не заради тиску на інспекцію, тому нічого забирати не буду і наполягатиму на об'єктивному розслідуванні.

Говорити про результати перевірок чи розслідування ще рано. Разом з тим подібних ситуацій у цій організації у майбутньому може й не бути. В управлінні Держархбудінспекції вже призначили нового керівника — Наталію Вовк. Вона вважає, що людина, яка звертається в управління, повинна отримати максимум допомоги і консультації, аби отримати якісну послугу.

— Ця ситуація була до мого призначення, — говорить пані Вовк. — Знаю, що зараз проблеми немає. Щодо цього випадку, то, дійсно, буває, що наші інспектори мають зауваження до документів. І це нормально, адже іноді люди заповнюють папери самостійно або ж з консультантами зі сторони, які роблять помилки. Але, вважаю, що всі помилки можна побачити і з першого разу. Наші працівники готові консультувати та допомагати.

До речі, таку ж проблему у Львові порушили представники Громадської організації «Комітет підприємців Львівщини». Кульмінацією їхнього громадського протесту стала нарада за участі громадськості, керівника СБУ, Нацполіції, прокуратури Львівщини, голови обласної адміністрації, керівника Інспекції архбудконтролю. Під час зустрічі керівники контролерів публічно повідомили, що ще один такий факт — і може бути тюрма. І хоча за зроблене ніхто не сів, такого «футболення» поменшало. Естафету львів'ян перейняла тернопільська Громадська спілка «Рада бізнесу Тернопілля» (ГС РБТ). Її члени теж були на львівській зустрічі. Організація готова реагувати на звернення підприємців щодо вимог з боку інспекції, надавати юридичну допомогу, публічно аналізувати ситуації і за потреби, спільно з постраждалими підприємцями, добиватись покарання для вимагачів.

Про неправомірні дії інспекції можна повідомляти у редакцію газети «RIA плюс» за номером 43-08-08 або ж, якщо ви підприємець, юристу ГС «РБТ» за номером 067-953-90-72.

ЕКСПЕРТИ RIA ПРО НАЙАКТУАЛЬНІШЕ

Що останнім часом вас схвилювало найбільше?

Ірина ЧОРНА, майстер виробничого навчання, флорист, квіткар:

— Мене приємно вразив фестиваль флористичних об'єктів «Місто сонця». У рамках цього фестивалю презентували книгу з квітів, над створенням якої працювали педагоги-флористи училища сфери послуг і туризму. Для її виготовлення використали 750 гілок хризантем. Це був соціальний проект, присвячений Дню вчителя.

Володимир АНТКІВ, експерт Громадської ради експертиз Комітету з питань запобігання та протидії корупції ВРУ:

— Приємно спостерігати за тим, як наші міста починають оновлюватись. Ми звикли бачити зміни лише до виборів, тай то лише для «галочки». А цього року, погодьтесь, їх чимало. Хочеться згадати і про Тернопіль. Тішить, що і місто розвивається. Прикладом цього є оновлений пляж «Циганка».

Олег СИНОВЕЦЬ (32 р.), голова осередку ГО «Молодь ДемАльянсу»:

— Мене дуже здивував той факт, що серед поданих громадських проектів є проект із комерційною складовою, який завуальований під соціальну значимість і туристичну привабливість. Питання: чому з міського бюджету повинні виділяти 1 млн грн на комерційні проекти і чому номінаційний комітет допускає такі проекти до участі?

Вікторія ПЕТРЕНКО (28 р.), капітан поліції:

— Подією, яка залишила теплий слід у моїй душі, стало нещодавнє відвідування кулінарних курсів у Львові. Я завжди люблю готувати, але кулінарні курси стали для мене справжнім відкриттям, дали можливість навчитися «смачної» справи, відкрили секрети приготування вишуканих страв, надихнули на створення власних кулінарних шедеврів.

Олег КИРИЛІВ (41 р.), актор:

— Говорю від імені п'яти тернопільських акторів, які знялись у фільмі «Волинь». Утриматись від будь-яких коментарів радить усім до офіційної прем'єри в Україні голова Верховної Ради Андрій Парубій. Оскільки зараз навколо цього фільму є дуже велика небезпека зайвого політичного піару. Чому ми там знімались? Тому, що ми — актори і це наша робота.

Любов ПРИЙДУН (30 р.), науковець, банківський фахівець:

— Хвилюють труднощі в отриманні вчених звань, зокрема доцента, та «покращення», які запроваджують у цьому напрямі. Адже, щоб виконати усі міністерські вимоги, треба отримувати зарплату втричі більшу. Тож не дивно, що нині стільки першокласних науковців залишають Україну. Дітей скоро вчитимуть не професіонали, а ті, хто має більше грошей.

КОМІСАРУ КАТИНСЬКОМУ СВІТИТЬ ВІД 5 ДО 10 РОКІВ ТЮРМИ

Хабар ■

Обласного військового комісара затримали у робочому кабінеті під час передачі 66 тисяч гривень. Його підозрюють у вимаганні хабара розміром 280 тисяч гривень. Вина посадовця поки не доведена

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 0-95-875-33-60,
IRYNA.BELYAKOVA@20MINUT.UA

Полковника Володимира Катинського затримали і підозрюють у тому, що він вимагав 280 000 гривень за посаду. За ці гроші йому мали побудувати дачу

Суд обрав запобіжний захід для головного військового комісара Тернопільщини у вигляді тримання під вартою терміном 60 діб із визначенням застави у розмірі 2 млн. грн.

Нагадаємо, що 18 жовтня Володимира Катинського затримали. Полковника підозрюють у тому, що він вимагав 280 000 хабара за посаду. За ці гроші йому мали побудувати дачу. Хабар признався за сприяння у призначенні на посаду військового комісара Борщівського районного військового комісаріату Тернопільщини підполковника В. та нестворення перешкоди у службовій діяльності.

— Корупціонера затримали у порядку ст. 208 КПК України під час одержання частини неправо-

мірної вигоди у розмірі 66 тис. грн., — повідомила прес-служба військової прокуратури Західного регіону України.

Заставу може внести будь-хто — повнолітній родич, знайомий. І ніхто не перевірятиме, звідки взяли ці гроші. Якщо підозрюваний переховуватиметься від слідства чи суду, ці кошти передадуть до державного бюджету, а підозрюваного оголосять у розшук, пояснила адвокат Олена Степанова. Якщо ж не переховуватиметься — кошти повернуть тому, хто вносив заставу.

Керівника Тернопільського обласного військового комісаріату на хабарництві викрила Служба безпеки України спільно з військовою прокуратурою.

— Правоохоронці затримали полковника 18 жовтня у робочому кабінеті під час отримання ним частини обіцяної «винагороди» у розмірі 66 тисяч гривень, — повідомили у прес-центрі Служби безпеки України. — Військова прокуратура проводить досудове розслідування у кримінальному провадженні за ч. 3 ст. 368 Кримінального кодексу України. Йдеться про одержання неправомірної вигоди.

Перший заступник військового прокурора Західного регіону України Євген Білоусов зазначив: хабарника вдалося затримати завдяки тому, що військовий комісар, у якого вимагали гроші, сам звернувся в СБУ.

— Було проведено обшук. Крім

певних документів, у кабінеті виявили близько 5 тисяч доларів, талони на пальне, гранату і набій до пістолета, — повідомив начальник відділу прокуратури регіону Наріман Сулейманов.

Євген Білоусов додав, що військовий комісар районного військового комісаріату повинен був збудувати дерев'яний будиночок військового комісару області. Був укладений договір між військовим комісаром і підрядною організацією про будівництво. Заявник проплатив частину коштів — 66 тис. грн. Він приніс документ, який підтверджував, що переказав гроші на відповідний рахунок.

Після цього відбулось затримання, повідомив Євген Білоусов і додав, що планували звести будинок площею 170 кв.м. Наріман Сулейманов зазначив, що землю під будівництво військовий комісар отримав як учасник бойових дій. Він провів у зоні АТО два місяці.

Покарання за статтю, яку інкримінують Володимиру Катинському, — від п'яти до десяти років тюрми з позбавленням права обіймати певні посади до трьох років і конфіскацією майна.

— Вина військового комісара Тернопільського обласного військового комісаріату не доведена, — повідомляє прес-служба Управління оперативного командування «Захід». — Причетність чи непричетність посадовця до цього факту може встановити суд. За цим фактом призначили службове розслідування. У разі доведення вини судом військовослужбовець понесе найсуворіше покарання відповідно до чинного законодавства.

Сьогодні на сайті 20minut.ua

Найчастіше читають:

- Депутат сільради шантажував та примушував дівчат займатися проституцією
- У Тернополі збили двох пішоходів
- На залізничному вокзалі затримали чоловіків, які перебувають в розшуку
- Права квартирантів таки порушили, кажуть юристи
- Фото дня: міст на дамбі вже відкрили і для авто, і для пішоходів
- Чоловік потонув у басейні для зберігання риби
- Долар і євро здешевшали після вихідних — курс НБУ
- В Касперівцях знову промишляють браконьєри — рибу ловлять сітками
- На Київській на припарковані автівки впало дерево
- Трирічна дитина у темряві блукала біля продуктового магазину
- В лікарнях Тернополя встановлять камери
- Тернополянин пропонує реверсивний рух на вулиці Тарнавського вранці
- На Закарпатті зіткнулись три автівки. Тернополянин в реанімації

Найчастіше коментують:

- «Беспредель не закінчується...» — чоловіка четверту добу утримують у військоматі
- 15 хлопців утримують в збірному пункті незаконно
- В УАПЦ спростовують інформацію про нібито нового єпископа у Тернополі
- Помер наш видатний земляк Богдан Гаврилишин
- Чому встановили світлофор, який нікому не потрібен і вводить в оману водіїв?
- В Італії українці та італійці вшанували уродженця Тернопільщини — бійця ОУН
- Продовження скандальної історії з архієпископом Мстиславом, який гуляв в барі «Сіті»
- Водій-хам крутитиме гайки чи підмітатиме гараж. Звісно — без зарплати

Молодь запрошують на ярмарок вакансій

ЄВГЕНІЯ ЦЕБРІЙ, 096-915-39-23,
TSEBRIJ@GMAIL.COM

Роботодавці зможуть знайти працівників, а молодь — роботу на ярмарку вакансій «День кар'єри», який відбудеться у Тернополі 27 жовтня. Початок — о 12:00 в Українському домі «Перемога». Проект спрямований на підтримку молоді, а також внутрішньо переміщених осіб.

Сьогодні «День кар'єри»/Profit day є практичним майданчиком зустрічі роботодавця із молодими людьми та потенційними партнерами. Тож до участі у ярмарку запрошують і роботодавців.

— Тут можна познайомитися із компаніями-роботодавцями, знайти роботу своєї мрії, взяти участь у бізнес-семінарах і тренінгах в ІТ-сфері і не тільки, — розповідає координатор проекту

«День кар'єри»/Profit day Альона Батовська.

Ярмарок вакансій призначений для тих, хто шукає можливості працевлаштування чи бажає визначитися із майбутньою роботою. Компанії тут мають нагоду знайти собі фахівців. Навчальні заклади, які готують спеціалістів, — презентувати себе і запросити потенційних абітурієнтів. Молоді люди — більше дізнатися про професії або навіть зробити спробу працевлаштуватися.

Під час Profit day представники передових компаній влаштовують презентації, проводять семінари, тренінги, майстер-класи і приймають резюме від кандидатів. Освітні заклади знайомлять з умовами вступу та навчання, перспективами напрямків, за якими вони готують фахівців, а також здійснюватимуть попередній відбір

анкет потенційних студентів.

— Якщо ти працюєш за невелику зарплату, але хочеш працювати у гідній компанії, розвиватися і заробляти більше; якщо ти — студент чи школяр, який робить свої перші кроки у пошуку роботи чи просто цікавишся працевлаштуванням у передових сферах економіки, то Profit day — саме для тебе, — кажуть організатори події.

«День кар'єри»/Profit day — це цикл заходів, які охоплюватимуть більш як 15 областей України і поєднають у собі ярмарки вакансій, тренінги від провідних роботодавців та виставки всеукраїнських і регіональних компаній.

Основною цільовою аудиторією проекту є молодь та внутрішньо переміщені особи.

— Молодь належить до тієї вразливої групи населення, яка найбільш страждає від воєнних дій на Сході України і є найбільш мобільною групою серед внутрішньо переміщених осіб. Це найперше стосується студентства та безробітної молоді, — каже Альона Батовська. — Вирішення проблеми працевлаштування є важливим і для безробітної молоді людини, і для молодих осіб, які вимушено переїхали. 90% внутрішньо переміщених осіб називають основною проблемою працевлаштування.

ДОВІДКА

Для участі у ярмарку вакансій «День кар'єри»/Profit Day потрібно зареєструватися на сайті <http://profitday.info/>.

ГАРЯЧА ЛІНІЯ «20 ХВИЛИН»

Сьогодні на гарячій лінії «20 хвилин» чергує журналіст Діана Олійник. Зі своїми запитаннями та інформацією ви можете звернутися за телефоном 43-00-50, 43-00-56 або надіслати їх нам на електронну адресу 20hvilyn@gmail.com.

Редакція «RIA плюс» та «20 хвилин» 43-00-50
Пожежно-рятувальна служба 101
Міліція 102
Швидка медична допомога 103
Аварійна газу 52-62-38
Аварійна водоканалу 25-26-10

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Аварійна тепломереж 25-48-10
Чергова міської ради 1580
Довідкова залізничного вокзалу 1505
Довідкова автовокзалу 1504
Цілодобова стоматологічна служба 52-06-09
Чергова аптека 24-22-70, 26-93-88

Управління захисту прав споживачів 52-16-65
Управління транспорту 52-15-14
Перевірка якості продуктів 52-23-87
Довідка міськвиконкому 23-63-97
Головавтоінспекція 52-47-38
Аварійна електромереж 52-24-66

Чи святкуєте Хеловін?

- Так, святкую
- Ні, не святкую
- Що це за свято?

12-ТА СЕСІЯ: 10 ГОДИН ДИСКУСІЙ, СОТНІ РІШЕНЬ

Місто ■ Депутати вирішили створити школу з водних видів спорту, бюджетників забезпечили зарплатами, «роздали» десяток гектарів землі. По 10 тисяч гривень виділили військовим-контрактникам, інвалідам війни та дітям загиблих учасників АТО

ВІТАЛІЙ ОНИСЬКІВ, 0-63-822-77-88,
ONYSKIV.VITALIY@GMAIL.COM

Понад 10 годин тривала 12-та сесія Тернопільської міської ради 21 жовтня. Уже традиційно представники Тернопільської громади озвучили ряд гучних заяв, звинувачень, розглянули багато спірних питань.

Однак попри це, депутати місцевої ради узгоджено прийняли ряд важливих господарських рішень для розвитку нашого міста.

Ділили гроші

У порядку денному було більше 230 проектів рішень. На базі спортивного товариства «Буревісник» депутати ради створили дитячо-юнацьку спортивну школу з водних видів спорту. На утримання школи виділили 219 тис. грн. Це питання народні обранці прийняли одностайно без обговорення.

Також легко пройшли рішення про зміни до бюджету міста на 2016 рік. Як зазначив міський голова Сергій Надал, за три квартали 2016 року до бюджету додатково надійшло 86,6 млн. грн. Ці кошти спрямують на виплати зарплат бюджетникам, пільгове перевезення, а також надання одноразової матеріальної допомоги малозабезпеченим.

Також вивільнені кошти депутати ради спрямували на «Програму турботи на 2016–2018 роки», яка передбачає соціальну підтримку різних верств населення. Зокрема, зміни стосуються виділення одноразової грошової допомоги у розмірі 10 тис. грн тернополянам, які уклали контракт на військову службу, а також учасникам бойових дій, які отримали статус інваліда під час АТО чи Революції гідності. Виділили також кошти до Дня святого Миколая неповно-

літнім дітям загиблих учасників АТО з Тернополя. А майже 4 млн. грн з бюджету міста піде на обороздатність Тернополя.

З важливої інформації, яку озвучували чиновники міської ради під час доповідей, було й створення чотирьох інклюзивних груп у дитсадку № 2, щоб забезпечити права дітей з особливими потребами.

Каменем спотикання для обранців громади було перше земельне питання з порядку денного — про поновлення договорів оренди. Це доволі резонансний проект, який дозволяє продовжувати оренду «автоматом» тим підприємцям, підприємствам чи громадянам, у яких оренда закінчується у період з жовтня 2016 року до квітня 2017-го. Дискусія тривала понад дві години. У її ході навіть робили перерву у засіданні та збирали дві депутатські комісії, які називають «земельна» та «архітектурна». Оголосити перерву та зібрати комісії, оскільки у залі були дискусії та різноманітні пропозиції змін і зауважень, запропонував голова земельної комісії Андрій Шкула. Узгодити позицію запропонував не лише членом комісії, а й присутнім підприємцям, аби рішення було дійсно прозорим і не обмежувало прав підприємців. Після комісії депутати таки дійшли до прийнятих для усіх сторін змін запропонованого проекту. Такий же автоматичний меха-

нізм на наступній сесії міськради депутати планують ухвалити і для орендарів комунального майна.

Спіймали на гарячому

На брехні начальника відділу земельних ресурсів Віктора Кібляра піймав голова земельної комісії, депутат Андрій Шкула. Зокрема, коли депутат запитав у пана Кібляра про стан приміщення на ділянці Фонду держмайна в області, проект землеустрою для якої винесли на розгляд 12-ї сесії, начальник запевнив, що адмінбудівля в задовільному стані і діюча. Однак пан Шкула одразу ж заперечив, повідомивши, що приміщення знищене і давно не експлуатується. Слова депутата підтримав секретар міськради Віктор Шумада.

У залі зчинився галас, начальнику почали дорікати, що він збрехав. Проте чиновник швидко зорієнтувався та сказав, що він на цьому об'єкті був уже давно і тоді він працював. Зрештою, депутат закликів чиновників міської ради бути уважнішими під час доповідей. Бо ж на попередніх сесіях, нагадаємо, депутати викривали в нещирості іншого чиновника — начальника управління транспорту Ігоря Мединського. Тож проблема має системний характер. Утім, депутати готові змінювати цю ситуацію.

Щодо блоку земельних питань, то їх традиційно було найбільше — близько двох сотень. Проекти рішень найрізноманітніші — від виділення декількох десятків метрів землі під гаражі до гектарів під державний орган. Останнє — земля СБУ під будівництво-депутати не підтримали.

Насамкінець — «десерт»

Банальними для більшості депутатів здавалися додаткові питання порядку денного, які голосували наприкінці сесії — о 19-й годині. Усі вже були втомленими та неуважними. Йшлося про прийняття від забудовників на баланс міста чи комунальних підприємств каналізаційних або водопровідних мереж. Закон передбачає і навіть вимагає таких дій. Проте в обранців виникли обгрунтовані підозри, що місто, приймаючи труби, спише забудовникам суми внеску, який вони мають сплатити до бюджету міста (його мають сплачувати усі, хто будує у Тернополі, — прим. ред.). Зрештою, мережі прийняли, але з випрацюваним «запобіжником» — ці мережі не можуть бути зараховані як оплата пайового внеску. Наші журналісти готують розслідування про те, які фірми скільки боргують місту і які з них потенційно могли розрахуватись закопаними трубами замість гривень.

РЕКЛАМА

НАРОДНИЙ БРЕНД 2016

Обираєш ти -

нагороджує

Найбільше народне голосування розпочалось. 11-й рік поспіль тернополяни обирають свої улюблені бренди. Проголосуй на сайті

brand.20.ua

Генеральний партнер

ДОБРОБУА
БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ
м. Тернопіль, вул. Тролейбусна, 11Д

Приймає

Garden Hall
Hotel & Restaurant

Смачний партнер

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ
М'ЯСОКОМБІНАТ

Виграй планшет

Планшет буде розіграний серед усіх голосуючих на церемонії нагородження у грудні

ЯК УБЕРЕГТИ СВОЇ ГРОШІ ВІД ЗНЕЦІНЕННЯ

Гроші ■

Люди знову несуть свої гроші у банки. Довіра до банківської системи у тернополяни поступово відновлюється, кажуть фахівці. Як правильно обрати фінустанову, аби не прогадати, тернополянам радять наші експерти

ВИТАЛІЙ ОНИСЬКІВ, 0-63-822-77-88,
ONYSKIV.VITALIY@GMAIL.COM

Багато способів зберігання та примноження вільних коштів можуть зараз використати ті, хто має заощадження, кажуть місцеві фахівці. Проте найпростішим і надалі залишається банківський депозит.

Експерти стверджують, що довіра населення до банківської системи після масової ліквідації неплатоспроможних банків в Україні потроху повертається. Тернополяни знову несуть свої гроші у фінустанови.

Гроші не повинні лежати без діла

Сьогодні один із найпоширеніших способів зберігання грошей, зокрема валюти, — вдома. Проте фахівці кажуть, що цей спосіб не вбереже від знецінення грошової одиниці.

— Я не радив би тримати вільні гроші вдома під подушкою чи матрацом, бо є великий ризик усе втратити, — розповідає редакції «RIA плюс» банківський фахівець Богдан Адамик. — Набагато раціональніше їх інвестувати.

Експерт каже, що є багато методів зберігання та примноження капіталу. Наприклад, можна купувати золото. Наразі ціна граму цього благородного металу 999-ї проби в «Ощадбанку» — 1300 грн. Щоб купувати золото для одержання прибутку, треба мати великі заощадження, пояснює експерт.

Якщо у вас є відповідний досвід — можна інвестувати в цінні папери. Також тернополяни можуть довірити свої гроші так званому хедж-фондам — інвестиційним фондам, які недоступні широкому колу осіб і керовані професійними інвестиційними управліннями. Проте Богдан Адамик не радить довіряти свої гроші посередникам, оскільки є велика ймовірність, що ані грошей, ані тих «професійних» фінансових управлінь вкладники більше ніколи не знайдуть.

— Звісно, є ще ризикованіші шляхи примноження коштів, — додає фахівець. — Це вклади в акції, гра на валютному ринку «Форекс». Та пересічному тернополянину я не раджу цей інструмент.

Банки оговтуються від кризи

— Сьогодні, окрім класичного банківського депозиту, я тернополянам нічого не радив би. Цей

ТОП-п'ять банків України за надійністю вкладів фізосіб

За даними Нацбанку

Середні депозитні ставки у банках України у жовтні 2016 року

Період	Депозит у гривнях	Депозит у доларах	Депозит у євро
3 місяці	16.32%	4.48%	3.77%
6 місяців	17.50%	5.51%	4.56%
9 місяців	17.09%	4.71%	3.69%
12 місяців	18.14%	6.12%	5.26%

(ЗА ДАНИМИ АГЕНТСТВА THOMSON REUTERS)

метод — найпростіший засіб зберігання та накопичення вільних коштів, — каже місцевий банківський фахівець.

Богдан Адамик наголошує на тому, що банківська система держави помалу почала оговтуватися від кризи, яка була в державі у 2014-2015 роках.

— Очищення банківської системи було болочим. Багато запитань виникло до самого процесу. Та, на щастя, він відбувся, — продовжує тернополянин. — Банки вже не банкрутують. Сьогодні люди можуть із більшою довірою ставитися до тих банків, які залишилися.

Класти лише у великі банки

Тернополянам слід бути обачними і прискіпливо обирати банк.

— Я не раджу гнатися за найвищою депозитною ставкою, — каже експерт. — Найкраще покласти гроші у держбанки. Таких у Тернополі три: «Укргазбанк», «Укресімбанк» та «Ощадбанк». Вкласти гроші також можна у великі банки, які є у першій двадцятці рейтингової системи. Ці банки приватні, але вони великі і за два роки кризи непогано себе зарекомендували.

Щодо рейтингових систем, то фахівець радить довіряти аналізу ринку, який проводить Нацбанк. Адже інші компанії часто піарять той чи інший банк.

— Є багато хороших банків з іноземним капіталом. Зокрема «Райффайзен Банк Аваль», «Креді Агріколь Банк», «УкрСиббанк». Проте іноземні банки часто встановлюють малі відсоткові ставки на валютні депозити — зазвичай не більше 1%. Тож це не варіант для примноження коштів. А от для зберігання — так. Щодо гривневого депозиту, то іноземні банки пропонують до 20% річних. Проте не варто забувати, що існує податок на депозит, який становить 20%. Відтак вкладник отримує на руки 16% річних від вкладеної суми.

Не вкладати більше 200 000 грн

Фахівець не радить вкладати в один банк понад 200 000 грн. При форс-мажорних обставинах Фонд

гарантування вкладів фізичних осіб, ліквідовуючи банк, повертає кошти саме в такому еквіваленті. Тим тернополянам, які мають більше грошей на рахунок, Богдан Адамик радить розділити суму на менші частки та покласти їх на рахунки дружини, чоловіка, дітей чи батьків.

— Тим тернополянам, які мають більше заощаджень, я рекомендую зробити «кошик» валют, — наголошує він. — Тобто гривня, долар, євро. Чому у валюті? Тому що девальваційні ризики усе ще реальні.

Треба бути обережними

З обережністю вкладати вільні гроші у банки радить також банківський фахівець Любов Прийдун. Вона наголошує на тому, що сьогодні існує велика ймовірність можливого банкрутства чи ліквідації того чи іншого банку.

— Практика останніх років свідчить, що яким би великим чи надійним не був банк, нічого не може завадити Нацбанку його закрити, — каже фахівець. — Тому радити тернополянам якусь одну банківську установу складно. Але якщо людина все-таки пла-

нує покласти гроші на депозит, є загальні правила щодо вибору банку.

Висока ставка — проблемний банк

Пані Прийдун каже, що часто людей приваблює вищий порівняно з іншими фінустановами відсоток за вкладом на депозит. Більшість громадян вважають, що так можна більше заробити. Проте, як каже фахівець, усе навпаки.

— Висока відсоткова ставка свідчить про певні проблеми у банку. А саме — про брак грошових ресурсів. Це може мати серйозні наслідки для подальшої діяльності фінустанови, — наголошує експерт. — Тому, підвищуючи процентну ставку, банки намагаються залучити якнайбільше грошових ресурсів. Однак для клієнта це вже має бути сигналом, що з установою не все гаразд.

Звертати увагу на рейтинги

Як і Богдан Адамик, Любов Прийдун радить при обранні банку користуватися рейтинговою системою. Це дасть можливість проаналізувати надійність фінустанови, надійність вкладів

або ж депозитних індексів.

— Таку незалежну рейтингову систему безкоштовно можна знайти в Інтернеті, — наголошує вона і наводить приклад. — Депозитний індекс, що оцінює депозити з позиції їхньої надійності та прибутковості, проводить система FUDI. Forbes щорічно розраховує «Рейтинг життєздатності найбільших українських банків» на основі індикаторів ліквідності, рентабельності, капіталізації, а також оцінки безперервності платежів, підтримки акціонерів та ризиків країн їх походження.

Рейтингове агентство «Кредит-Рейтинг» визначає рейтинги надійності банківських вкладів, що характеризує рівень відносної надійності депозиту в одному банку порівняно з іншими українськими фінустановами.

— Інформаційна база сьогодні представлена достатньо, — зазначає вона. — Відкритим є лише питання довіри до того чи іншого рейтингу або агентства, об'єктивності та комплексності оцінювання. Крім того, оцінку проводять на основі офіційних даних, які подають банки до Нацбанку, але деякі фінустанови «славлються» вмінням «прикрашати» показники звітності. Це тернополянам також необхідно врахувати.

Відгуки клієнтів

— Раджу почитати й відгуки клієнтів про банки та їхні депозитні продукти на спеціалізованих Інтернет-форумах, — додає Любов Прийдун.

Якщо ви таки вирішили відкрити депозит у певному банку, обов'язково уточніть усі комісії за поповнення вкладів і їхнє зняття. Тобто за внесення ваших коштів на депозитний рахунок, зняття з депозитного рахунку, перерахування на депозитний рахунок тощо. Фахівець радить звертати увагу на умови дострокового розірвання депозитів, щоб мінімізувати ризик втрати відсотків.

— Сьогодні багато банків застосовують штрафні санкції за дострокове зняття грошей з рахунку. При цьому втрати можуть бути незначними або становити й до 100% нарахованих відсотків, — розповідає фахівець. — Також тернополянам обов'язково потрібно вивчити договір про нарахування відсотків, щоб уникнути можливих ризиків.

«В Україні обмежені шляхи інвестування»

— Сьогодні в Україні обмежені шляхи інвестування. Особливо для дрібних інвесторів, які не володіють великим капіталом, — розповідає фінансовий експерт Віталій Кудлак. — Купувати акції недоцільно. Фондовий ринок у нашій країні працює фіктивно.

Фахівець каже, що ринок цінних паперів давно вже поділений між його гравцями. Більше того, акції цінних підприємств не переходять із рук у руки. Щодо фінансових пірамід, то, за словами експерта, все залежить від кмітливості та везіння інвестора. Тобто шансів збагатитися насправді небагато.

— Якщо вкладеш гроші першим, ймовірність заробітку є. Не встигнеш вивести кошти —

все втрапиш, — продовжує пан Кудлак. — Також примножити кошти можна, інвестувавши їх у власну справу, хоча така інвестиція сьогодні є доволі ризикованою. Тож тим, хто володіє значним фінансовим резервом, раджу купувати нерухомість і здавати її в оренду.

На думку Віталія Кудлака, найпростіший шлях примноження вільних коштів для тернополяни, які не мають великих фінансових резервів, це депозит. Однак існують великі ризики.

— Тим, хто не хоче мати справу з фінустановами, раджу купувати валюту: долар, євро, фунт, — продовжує експерт. — Навіть якщо є валютні коливання, то вони будуть мінімальними. Для

нашої економіки це недобре, бо купівля валюти українцями підтримує національну валюту.

Фахівець додає, що золото — не найкращий спосіб збереження малого капіталу.

— Золоті вироби недоцільно купувати тому, що купуєте ви їх за високою ціною, а продаєте значно дешевше — як брухт металу. Щоб вкладати гроші у золото, треба мати велику суму. На неї можна придбати золоті злитки.

Загалом місцеві фахівці сходяться на тому, що найбільш нерациональний варіант зберігання вільних коштів — вдома, причому у гривнях. Саме за таких умов інфляція знецінить ваші гроші найбільше.

ПРИГОЩАЛИ НІМЦІВ БОРЩЕМ І ВАРЕНИКАМИ

Обмін ■ Тернопільські школярі 10 днів жили у німецьких сім'ях. Вони співали німецькою «Підманула, підвела», навчилися робити масло і кувати залізо, пограли у міні-гольф і покаталися на атракціонах, побували у цікавих музеях і на захоплюючих уроках

ДІАНА ОЛІЙНИК, 0-67-346-52-39,
DIANA.OLIJNYK@GMAIL.COM

Із 2002 року у тернопільській школі №17 діє програма культурного обміну. Її започаткувала вчителька німецької мови Марія Колиб'як і вчителька гімназії у німецькому Шмалькальдені фрау Котульські. Одного року група тернопільських школярів на 10 днів їде в Німеччину, а наступного — німецькі школярі приїжджають у Тернопіль. Дітям поїздка коштує 200 євро, крім того, німецькі сім'ї дають 35 євро кишенькових.

Програма обміну полягає в тому, що діти живуть у сім'ях, у культурному середовищі країни, мову якої вивчають, і спілкуються виключно німецькою. Програма розрахована на учнів 9–11 класу цієї школи, які добре знають іноземну мову. Під час перебування за кордоном є спільні екскурсії для усієї групи, відвідування уроків, культурних заходів, а у вихідні дозволя дітям організовувати сім'ї, які їх приймають. Коли ж німецькі школярі відвідують Тернопіль, вони знайомляться з містом і Україною, нашими традиціями, культурою.

Жили в родинах

Цього року була черга тернополян відвідати Німеччину. 25 школярів і їхні вчителі німецької мови у вересні їздили до німецького Шмалькальдена. Жили у місті і його передмістях.

— Перші роки наші учні проживали не в сім'ях, а у готелі, — розповідає учень 11-Б Артур Левчак, — але потім німці переконалися, що ми хороші і добро-

зичливі люди, відтоді наші учні проживають у сім'ях. У будні ми дотримувалися програми, яку для нас склали, а у вихідні залишалися у сім'ях.

Під час цих вихідних дехто міг відвідати свято села, де він жив, хтось їздив на шопінг, в інших був пікнік із барбекю, відпочивали з сім'ями, їхніми сусідами й однокласниками дітей.

— Зазвичай кожна сім'я приймає одну дитину, та цього року ми з однокласницею жили в одній сім'ї, — розповідає учениця 11-Б Ольга Жижур. — Нам дуже сподобалася ця сім'я. Там було двоє дітей: 13-річна Марі і її 4-річний брат. Ми познайомилися з їхніми бабусяю та дідусем. Мама працює покоївкою, а тато — програміст. З нами більше часу проводила мама. Щовечора їздили з нею у магазин за продуктами. Вона розповідала, як вони люблять проводити час.

«Їхні музеї суттєво відрізняються від наших. Коли ти заходиш, двері зачинаються, вмикається музика й анімація. Ти потрапляєш в атмосферу того часу, починаючи з античності до сьогодення»

А ми розповідали про українські традиції.

— Одна учениця з нашої делегації розповідала, що німці дуже зацікавили наші національні страви, і вона готувала для них борщ та вареники, — додає учениця 11-Б Катерина Кобилицька.

Артур Левчак жив у сім'ї, яка багато уваги приділяла спорту.

— Старший син у цій сім'ї також брав участь у такому об-

У Німеччині старшокласники і вчителі школи №17 відвідали багато екскурсій

міні, — розповідає Артур. — Він займається гандболом. Хоча я не вмю грати, але погодився поїхати з ним на тренування. Їхня розминка — це гра у хокей на баскетбольному майданчику. Потім відбувається тренування з гандболу. Я дуже втомився, але було цікаво. Їхня сім'я дуже спортивна — батько і середульший

— У Ваймарі ми відвідали краєзнавчий музей, — розповідає Ольга. — Їхні музеї суттєво відрізняються від наших. Коли ти заходиш, двері зачинаються, вмикається музика й анімація. Ти потрапляєш в атмосферу того часу, починаючи з античності до сьогодення. Веймар — колишня культурна столиця Німеччини. Цікаво було ходити вуличками міста, побачити будинки, у яких жили чи бували відомі люди. Мене зацікавила одна з кімнат музею, присвяченого Гете. За допомогою анімації було створено такий ефект, ніби воскова копія письменника з вами говорить.

В іншому містечку тернополян відвідали музей мініатюрних будівель — це зменшені копії цікавих і визначних споруд Німеччини — музеї, фортеці, храми, монастирі.

— Найбільше мені запам'яталася поїздка в інтерактивний музей у Брайтунг, який розташований у замку. Там можна було щось зробити своїми руками, — пригадує Ольга Жижур. — Дівчата ро-

били масло, а хлопці — сувеніри.

Уроки з дослідженнями

Одного разу школярі відвідали урок, який охоплював різні дисципліни: біологію, природознавство, фізику і хімію. Вони проводили досліди й описували побачене. Кажуть, що у німецьких школярів більше практики і багато більше матеріалу подають за допомогою дослідів.

Українським учням сподобалася німецька шкільна традиція: раз на місяць — день екскурсій. Одного разу вся школа пішла у ліс на пікнік.

Наприкінці поїздки тернополян показали німцям свою культурну програму, а господарі приготували національні страви.

— Ми почали виступ з українських вечорниць, а завершили сучасними танцями, — розповідає Ольга. — Розповіли про наші традиції і як ми проводимо час сьогодні. Вчителі переклали нам пісню «Підманула, підвела» німецькою. І коли ми виконували заспів цією мовою, а приспів — українською, публіка аплодувала.

Відомі люди очима дітей

«RIA плюс» продовжує рубрику «Відомі люди очима дітей». Задля експерименту наш кореспондент показала дітям фото політиків, високопосадовців і відомих тернополян

Олег Фостяк,
архітектор

Антончик (5 р.):

☹☹ Цей дядько ніби посміхається, але він вмє бути суворим. Як вихователька в дитсадку. Може і насварити, якщо треба.

Віра (6 р.):

☹☹ Він робить морозиво і продає його у фургончику. Правда, я таких у нас не бачила, а тільки в кіно. Він із кіно, правда?

Олена Одинока, керівник
маркетингових проектів Видавничої групи «КМ-Букс»

Оленка (6 р.):

☹☹ Ця тьотя дуже любить сміятись. Вона завжди добра і весела. А ще вона любить дітей і тортів.

Русланчик (6 р.):

☹☹ У дитинстві вона хотіла бути лікарем. А виросла і передумала. Вчить дітей сидіти рівно і піднімати руку, коли питають.

Микола Ткачов, актор Тернопільського драмтеатру

Аня (5 р.):

☹☹ Він ніби бабайка, але ж я знаю, що їх не буває. Отже, він — або лікар, або Дід Мороз.

Остап (5 р.):

☹☹ Він нагадує мого сусіда. Той дуже любить сидіти на лавці у дворі і зі всіма вітатися. Напевне, цей дядько теж так робить.

Анна Лисенко,
бук-блогер

Олежик (6 р.):

☹☹ У неї є пес і кіт. Але вона мріє про папужку і золотих рибок, але мама не дозволяє.

Тринка (5 р.):

☹☹ Ця тьотя — принцеса або фея. Просто вона дуже добра і мила. А такі бувають або принцесами, або феями.

Володимир Бобко, депутат
облради

Андрійко (6 р.):

☹☹ Він вмє веселити людей. Знає багато анекдотів і вмє грати в «показуху». Показує якусь річ, а всі вгадують, що це таке.

Оксанка (5 р.):

☹☹ Не знаю, ким він працює. Може, таксистом, або водієм тролейбуса? Або його начальником?

ПІШЛИ ВІД ЖЕКУ – «ВЛЕТІЛИ» ЗІ СМІТТЯМ

Комуналка ■

Одна із проблем багатьох новостворених ОСББ – пошук місця під майданчик для контейнерів. В ОСББ кажуть, що бракує місця. У відділі благоустрою міськради та жеку – що мешканці просто не хочуть, аби смітник був під їхніми вікнами

СВІТЛАНА ГРИВАС

— Нам кажуть визначитись із майданчиком, — каже Олег Чайка. — А площі для нього бракує

— Спільним майданчик став тому, що не було іншого місця для нього, — каже Сергій Чайка

СВІТЛАНА ГРИВАС,
 0-96-709-74-60,
 SVITLANA.GRUVAS@GMAIL.COM

Хто повинен укласти договір на вивезення сміття і де розмістити майданчик для контейнерів, кілька місяців з'ясовують два об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (далі — ОСББ) на «Дружбі». Представники об'єднань стверджують, що місця для контейнерів немає. Представники колишнього жеку закликають людей знайти його.

Доки мешканці не від'єднались від жеку, то викидали сміття у контейнери, розміщені на спільному для кількох будинків майданчику. Як тільки люди створили ОСББ, їх попросили забрати контейнери. В управлінні житлово-комунального господарства кажуть, що жек у цій ситуації має право вимагати звільнити територію. І така ситуація — у Тернополі непоодинокі.

— У нас немає місця, де можна облаштувати майданчик, — розповідає голова ОСББ на Карпенка, 12 Сергій Чайка. — Його ніколи не було. Років три тому міськрада зробила майданчик з контейнерами, здається, для сімох будинків. Як тільки ми від'єднались і створили ОСББ, від нас почали вимагати і підписання договорів, і окремого майданчика.

Повноважень підписувати угоду на вивезення сміття, каже пан Сергій, мешканці йому не делегували. Та й він не бачить необхідності у підписанні, оскільки у мешканців є договори на вивезення відходів.

— Ми повідомили про створення ОСББ керівника обслуговуючого підприємства — ДП «Дружба-сервіс-житло-2» Марію Лемега у липні 2016 року, — додає він. — В середині місяця директор почала вимагати, щоб ми забрали свої контейнери зі спільного майданчика. Я пояснив, що не можемо забрати те, що мені не належить. Адаже контейнери — це власність того, хто перевозить сміття. По-друге, встановити контейнери окремо нам не дозволяє площа. Також я вимагав, аби мені цю необхід-

ність — шукати новий майданчик — обгрунтували письмово. Та реакції не було.

Нагадували про договір

Керівник жеку звернулася у муніципальну поліцію. Та складала протокол, однак голова ОСББ його не підписав, назвавши ви-

му майданчику не можна і що слід укласти угоду на вивезення відходів.

— Якщо кожне ОСББ укладало б договір на вивезення сміття з іншим перевізником і ці перевізники приїжджатимуть, щоб забрати сміття, то хіба не буде гірше мешканцям і дорозі? Вони ж її руйнуватимуть.

«Якщо кожне ОСББ укладатиме договір на вивезення сміття з іншим перевізником і ці перевізники приїжджатимуть, щоб забрати відходи, то хіба мешканцям і дорозі не буде гірше? Її руйнуватимуть»

моги жеку незаконними. Штраф на голову ОСББ не наклали, однак нагадали, що він таки мусить укласти договір. Цікаво, що сміття вивозило ПП «Квартал», керівником якого є Олег Лемега — чоловік директора жеку Марії Лемеги. А контора жеку розташована у будинку, мешканці якого від'єднались і створили ОСББ. Саме з цим фактом в ОСББ пов'язують нав'язливі нагадування у вигляді оголошень на дверях під'їздів та листів у поштових скриньках про те, що мешканцям будинку викидати сміття у контейнери на спільно-

Зі схожою проблемою зіткнулось ще одне ОСББ на «Дружбі» — «Перспектива» на вул. Будного. Тут голова отримав листа про необхідність укладення договору, ще навіть офіційно не від'єднались. Утім, сьогодні голова ОСББ і жек — ДП «Загребелля», директором якого теж є пан Лемега, знайшли взаєморозуміння. Порозумілись і з перевізником — зійшлись на тому, що вистачить договорів із мешканцями.

Загалом, як кажуть юристи, для вивезення сміття цілком вистачає договору між мешканцем

та перевізником. Якщо ж у людей договору немає, то, за рішенням зборів, вони делегують повноваження на укладення договору очільнику ОСББ. Утім, більшість перевізників хочуть мати договір саме з ОСББ, оскільки в разі чого «воювати» з юридичною особою, ніж із 200 мешканцями, легше.

— Нам поставили умову: ми повинні визначитись із місцем для контейнерного майданчика, — розповідає голова ОСББ «Перспектива» Олег Чайка. — Раніше ми виносили сміття у контейнери, які стоять поруч із контейнерами й інших будинків. — Але там нема ніякого накриття, просто баки стояли. Тож із цим — проблема, бо нам бракує площі для створення свого майданчика. Через це і ставили контейнери від кількох будинків разом, поза прилеглою територією.

Через цю проблему голови ОСББ кілька разів побували

у начальника відділу благоустрою міськради Олега Соколовського. Сьогодні Сергій Чайка отримав листа від заступника міського голови з відповіддю на болюче питання. З мерії відповіли, що в окремих випадках, за умови ущільненої забудови, користування спільним майданчиком допустиме.

Спільні майданчики — проблема

— Найважче вирішувати питання контейнерних майданчиків, — каже начальник відділу благоустрою міськради Олег Соколовський. — Бо немає жодного ОСББ, яке хотіло б поставити контейнери у себе під вікнами. А контейнерний майданчик — це невід'ємна частина прибудинкової території. Тому ОСББ мають визначитись з тим, де його облаштують.

Щодо згадуваних спільних майданчиків, додає пан Соколовський, то вони після від'єднання будинку не є спільними. Адаже міськрада жодних коштів у їх створення не вкладала. Їх створювали власним коштом жеку, а не на ті гроші, які мешканці сплачували за обслуговування. Тож тепер жек має право просити звільнити ті майданчики. Але навіть якщо змусити жек поділитись майданчиком, позитиву буде мало.

— Чому ми проти спільних майданчиків для ОСББ? — перепитує пан Соколовський. — Та тому, що тоді вони повинні визначитись із прибиранням території навколо контейнерів. Раніше це робили працівники жеків. Але, як показує практика, ОСББ не можуть домовитись між собою про почергове прибирання. Вони думають, що це входить в обов'язки перевізника. Останній має прибирати лише тоді, якщо щось сталося з його вини. Наприклад, невчасно вивіз сміття. А так він не зобов'язаний прибирати там.

До слова, Сергій Чайка готовий і надалі платити тим, хто прибирав на майданчику до від'єднання їхнього ОСББ.

КОМЕНТАР

Марія ЛЕМЕГА,
 директор ДП «Загребелля», ДП «Дружба-сервіс-житло-2»:

можна носити свої відходи на прибудинкову територію сусідів, яку обслуговує приватне підприємство. Втім, жителі сусіднього будинку цілком справедливо не хочуть, щоб сміття із кількох будинків накопичувалося на їхній прибудинковій території. Існує практика облаштування контейнерних майданчиків на спільних територіях для кількох будинків, але роблять це після зборів мешканців. На них обумовлюють місце і графік прибирання майданчика.

Ми стараємося будувати контейнерні майданчики окремо для кожного будинку, щоб уникнути конфліктних ситуацій. Та й представники ОСББ також дотримуються закону, намагаючись облаштувати контейнерний майданчик на своїй прибудинковій території. Як приклад, можемо навести ОСББ на вулиці Будного, 22б, Будного, 20, Будного, 20а і Будного, 20б. Фактично у будинку за однією адресою облаштували три контейнерні майданчики.

КОМЕНТАР

Сергій ЛУШАК,
 голова ГС «Рада голів ОСББ»:

— Схожа ситуація була в одному із ОСББ, де я є головою. Співвласники сусідніх будинків жалілись, що їм заважають контейнери, і просили, щоб їх перемістити в інший бік двору. Була комісія із представників управління житлово-комунального господарства. Вони оглянули територію і встановили, що місця для перенесення контейнерів немає. Тож контейнери залишились на тому

ж місці. Щодо заяв з приводу того, що жеки облаштовували майданчики власним коштом, то сумніваюсь у цьому. Жек не має таких коштів. Швидше за все, використовували гроші, які сплачували мешканці. Тому ОСББ має право залишити контейнери. Щодо побоювань, що ОСББ не прибиратимуть навколо своїх контейнерів, то є муніципальна поліція. Також є питання до твердження директора жеку, що, згідно з правилами, у всіх має бути облаштований контейнерний майданчик. Тоді чому за ті роки, коли вона обслуговувала ці будинки, не зробила майданчика? Виходить, живемо за подвійними стандартами.

ВОДУ З КОЗІВСЬКОГО СТАВУ МОЖУТЬ ВЗЯТИ НА ПОТРЕБИ ЦУКРОВОГО ЗАВОДУ

Проблема ■

Місцеві рибалки переживають, що цукровий завод у разі запуску виробництва використає всю воду з козівського ставу. А неочищені відходи злиють у річку Коропець

ВІТАЛІЙ ОНИСЬКІВ, 0-63-822-77-88,
ONYSKIV.VITALIY@GMAIL.COM

Козівський став цього року ризикує зліти, кажуть місцеві рибалки. У разі використання заводом води зі ставу риба, що є у водоймі, зими не переживе. А минулого року козівські рибалки власним коштом випустили туди 2,8 тонни малька.

У редакцію «РІА плюс» звернувся житель смт Козова та громадські активісти, які розповіли, що в разі запуску виробництва на ТОВ «Козівський цукровий завод» більше половини, а то і всю воду з «Плотіни» — найбільшого ставу у Козовій — можуть взяти на потреби підприємства. Запрацювати він готовий уже цієї осені, після дворічної перерви. Зокрема, як каже місцевий рибалка-любитель Павло Колодій, існує велика ймовірність втратити всю рибу в цій водоймі.

— Сьогодні рівень води на ставі і так критичний, тому що два роки тому дамбу, яка затримувала воду, зруйнували, — каже рибалка пан Павло. — Тож значна частина води була втрачена.

Дамба з діркою воду не затримує

Про те, що над ставом сьогодні нависла небезпека, кажуть і у громадській організації «Громада рибалок Козової».

— У попередні роки роботи місцевого заводу води у ставі було достатньо, оскільки її затримувала дамба, — розповідає голова громадської організації Василь Бучак. — Але два роки тому, коли ТОВ «Козівський цукровий завод» зупинив свою діяльність, працівники відбійними молотками розбили гідроспоруду, що затримувала воду.

За словами голови громади рибалок, дамбу зруйнували свідомо, оскільки адміністрації заводу необхідно було запустити воду в інші водойми.

— Керівництво підприємства за два роки простою цукрового заводу для відновлення зруйнованої гідроспоруди нічого не зробило, — каже пан Василь. — Сьогодні рівень води у водоймі критично низький. Якщо запустити завод із розбитою дамбою — озеро зникне.

На думку Василя Бучака, максимальний рівень забору води зі ставу — до 0,8 м, оскільки зі сторони села Козівка він має глибину 0,5 м. — Якщо цукровий завод викачає

Цієї осені рибалки Козової планують запустити у став 1,5 тонни малька щуки та коропа на суму 54 тис. грн. Проте сумніваються, чи це доцільно

АРХІВ ГО «ГРОМАДА РИБАЛОК КОЗОВОЇ»

навіть метр води, то значна частина водойми просто зникне, — припускає козівчанин. — Однак метр води для такого заводу — це мізер. Підприємству потрібно значно більше.

Рибалки самотужки рятують став

— Ми створили громадську організацію, аби врятувати наш став від осушення, — наголошує пан Василь. — Власними силами зібрали кошти і підлатали дірку в дамбі.

Та як місцеві рибалки не старалися затримати воду у ставі й утримати її рівень таким, який був при цій гідроспоруді, їм це не вдалося. Як каже голова громади рибалок Козової, дошки з глиною воду затримують не так добре, як бетонні блоки, які зруйнували працівники заводу.

Василь Бучак додає, що минулого року завдяки спільним зусиллям членів громади рибалок вони випустили у став 1,5 тонни коропа і 1,3 тонни карася.

— Цієї осені ми хочемо запустити ще 1,5 тонни малька щуки та коропа на загальну суму 54 тис. грн, — продовжує він. — Та сумніваємося, чи це робити. Бо якщо завод запрацює, то води у ньому може не вистачити або її буде дуже мало і риба задихнеться.

Більше того, члени громади рибалок Козової охороняють водний об'єкт від браконьєрів, проводять благоустрій прибережної зони. Вони засадили захисну смугу навколо водойми 6000 саджанців дерев та кущів. Позиція рибалок Козової проста — має бути дотримане чинне законодавство України.

— Ми не проти відновлення роботи заводу, оскільки він дає багато робочих місць для козівчан і великі податкові надходження у бюджет райцентру, — каже голова громади рибалок. — Однак ми хочемо, щоб не було порушень екологічних норм. Тому вимагаємо від селищної ради смт Козова, аби вона зобов'язала орендаря підтримувати рівень води у ставі у межах

норм, які передбачені екологічними та санітарними нормативами.

Місцеві активісти також вимагають у керівництва райцентру, аби у договорі оренди був передбачений доступ до водного плеса з метою любительської та спортивної риболовлі. А також дозвіл на охорону водойми від браконьєрів і можливість без погодження користувача проводити спортивні змагання.

Запускають завод із порушеннями

Утім, не все так просто із запуском козівської цукроварні, каже директор ГО «Протидія корупції та моніторинг екології «Скеля» Андрій Об'єшик.

— Загальна площа ставу «Плотіна» — 68 гектари. 23 з них сільська рада надала в оренду місцевому цукровому заводу, — розповідає Андрій Об'єшик. — Більше того, цільове призначення цієї ділянки — розміщення та експлуатація основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості. Виникає питання: як водне плесо може бути територією для розміщення допоміжних будівель підприємства?

Директор громадської організації згідний з тим, що систему ставів у Козовій ще у радянські часи збудували для потреб цукрового заводу. Проте ця система збудована за державні кошти.

— Враховуючи те, що відповідних документів на власність чи користування озером «Плотіна», що на річці Коропець, завод ніколи не мав і не має, можна сказати, що воно — надбання народу, — каже він. — Виникає ще одне питання: завод воду зі ставу візьме, але куди вона подінеться?

За словами активіста, має бути відповідне водовідведення та каналізація. Однак завод власних очисних споруд не має. Проте смт Козова має так звані поля фільтрації для очищення води, але вони не діють. Ці поля технічно не розраховані на потужності підприємства, тому не можуть бути

використані для очищення води.

— Якщо управління екології надасть заводу спецдозвіл на забір води, знаючи при цьому, що немає жодних технічних споруд, які цю воду очистять, то фактично воно буде співучасником злочину, — каже Андрій Об'єшик. — На превеликий жаль, більшість тернопільських цукрових заводів обслуговують з порушеннями чинного законодавства. До прикладу, цукровий завод у Борщеві двадцять років не має очисних споруд, але усі ці роки отримує від екологів дозвіл на спецводокористування.

Буряк можуть і не завезти

Ми звернулися до виконавчого директора ТОВ «Козівський цукровий завод» Анатолія Лози.

— Ми дозволи на свою діяльність маємо. Законодавства не порушуємо, — каже Анатолій Лоза. — Дамби на ставках — у задовільному технічному стані. У всіх трьох водоймах води достатньо. Її рівень впав тільки тому, що була посуха. Зараз триває сезон дощів, тож рівень води вже трохи піднявся.

За словами пана Лози, річка Коропець була звичайним потічком.

Працівники заводу у 1959 році звели дамбу і створили ці ставки. Директор додає, що ці ставки є технічними водоймами цукрового заводу. Більше того, завод використовує воду зі ставків лише частково.

— Вода тут у замкненому циклі, — каже він. — Тобто коли ми змиваємо буряк, уся вода очищається на вертикальних відстійниках. «Жиж», яка залишається після виробництва цукру, ми скидаємо на поля фільтрації. Тож з очищенням води проблем немає.

Щодо тривалості роботи заводу, то все залежить від того, скільки сировини «Галич цукор» привезе на переробку.

— Є велика ймовірність, що буряк на переробку нам не привезуть. Пріоритетними для «Галич цукор» є Збаразький та Хоростківський цукрові заводи, — каже Анатолій Лоза. — Якщо буде сировина, то цієї осені ми плануємо запустити два котли на максимум пари, аби зекономити газ.

За попередніми підрахунками керівника заводу, тут планують працювати 450 козівчан. Робітники в середньому отримуватимуть 3-4 тис. грн, а апаратник — 5-7 тисяч.

ДОВІДКА

Згідно з кадастровою картою, земельна ділянка площею 23 га є у розпорядженні ТзОВ «Компанія «Галич цукор». Договір укладено на термін з 17.10.2016 до 31.12.2017 р. Крім того, зареєстровано договір оренди для промислового використання. У власності юридичної особи перебуває і гідротехнічна споруда. Спірна земельна ділянка розташована у межах населеного пункту — смт Козова, підтвердили у Козівській селищній раді. Також заступник сільського голови Микола Михайлів повідомив, що за всіма документами став «Плотіна» — технічна водойма цукрового

заводу, була нею і залишається. Ми також з'ясували, що власником ТОВ «Козівський цукровий завод» є «Промінвестбанк», а власник цього банку — «Внешэкономбанк», підпорядкований уряду Російської Федерації. Більше того, всі цукрові заводи, що належали ТзОВ «Мрія Агрохолдинг», а саме: ТОВ «Козівський цукровий завод», ТОВ «Збаразький цукровий завод», ТОВ «Борщівський цукровий завод», ТОВ «Лановецький цукровий завод», ТОВ «Хоростківський цукровий завод», ТОВ «Бучацький цукровий завод», належать вищезгаданому російському банку.

ПЕРЕВІРЕНІ КВАРТИРИ

Інспектор RIA особисто фотографує квартиру та перевіряє ціну, місцезнаходження, поверх та стан ремонту.

Викликайте Інспектора RIA (067) 431 54 92

3 кімнатна, Східний

55 000 у.о.
площа: 75/56/12 м²
поверх: 1/10, цегла

Власник: І.о., підігрів підлоги, котел Арістон.

Андрій
(099) 176-28-63

dom.ria.com/id/10918489

5 кімнатна, Новий світ

97 000 у.о.
площа: 160/-/33 м²
поверх: 9/10, цегла

Інд. о., тепла підлога, охоронна спеціалізація. Поряд є школа, дитячі садочки, магазини, зупинка.

Андрій
(067) 781-57-25

dom.ria.com/id/11063807

1 кімнатна, Новий світ

20 500 у.о.
площа: 40.6/18/13 м²
поверх: 1/2, цегла

Однокімнатна квартира з гарним ремонтом

Наталія
(097) 161-70-72

dom.ria.com/id/12182034

1 кімнатна, Східний

14 950 у.о.
площа: 32/18/5.5 м²
поверх: 5/5, цегла

Норм-ний житловий стан кв-ри, м/п вікна, у с/в ремонт, балкон не застелений.

Іван
(096) 450-04-49

dom.ria.com/id/11409523

2 кімнатна, Центр

70 000 у.о.
площа: 67/33 м²-
поверх: 2/10, цегла

Кухня-студія. Сучасний, дорогий ремонт. Кухня з меблями і технікою Bosch. Котел Baxi.

Богдан
(067) 672-91-25

dom.ria.com/id/12171865

2 кімнатна, Сонячний

36 500 у.о.
площа: 65 м²-/12 м²
поверх: 7/10, цегла

Новобудова, кв. не кутова, вдале планує., сонячна сторона. Хороше місце розташування.

Тарас
(067) 352-19-98

dom.ria.com/id/11937614

1 кімнатна, Дружба

36 900 у.о.
площа: 43/19/10 м²
поверх: 7/10, цегла

В новобудованому 1-під'їзд буд., дорогий ремонт, і/о, тепла підлога. 5 хв. ходьби до садочку та школи.

Михайло
(097) 661-42-47

dom.ria.com/id/12151058

2 кімнатна, Дружба

20 000 у.о.
площа: 51/33/9 м²
поверх: 1/5, цегла

М/п вікна. Стелю, штукатурка свіжі. Натяжні стелі. Не кутова. Терміновий продаж!

Наталія
(096) 957-05-06

dom.ria.com/id/10494099

1 кімнатна, Кутківці

21 000 у.о.
площа: 53.5/15/25 м²
поверх: 8/8, моноліт

Сира квартира, будинок здалий, об'їждий, є ключі.

Іван
(096) 450-04-49

dom.ria.com/id/11380294

3 кімнатна, Цукровий завод

38 000 у.о.
площа: 64/40/9 м²
поверх: 1/5, цегла

Чешка в ід. стані, котел Вайлант, пл. вікна, тепла підлога в кухні.

Слава
(097) 212-24-47

dom.ria.com/id/11085028

2 кімнатна, Дружба

28 000 у.о.
площа: 71/35/11 м²
поверх: 10/10, моноліт

Розташована у тихому, спокійному, мальовничому мкрн. міста, здана в експлуатацію. Опілд у зручній час

Іван
(096) 450-04-49

dom.ria.com/id/11216401

1 кімнатна, Бам

20 000 у.о.
площа: 34/18/6 м²
поверх: 4/9, панель

Кв. об'їждя, добротна. Балкон (утепл.), застелений м/п вікнами.

Володимир
(067) 699-72-56

dom.ria.com/id/12051200

1 кімнатна, Східний

25 000 у.о.
площа: 44.9/23.9/11.6 м²
поверх: 5/10, цегла

Поблизу центру. Новобудова. Буд. здалий. Кв.сира. Сучасне планує.

Мар'яна
(068) 508-24-49

dom.ria.com/id/11727276

2 кімнатна, Сонячний

25 900 у.о.
площа: 52/30/9 м²
поверх: 9/10, панель

Теплоізол. вікна, броньовані двері, лічильники на світло та воду. Паркет, с/в - плитка, застелений балкон.

Іван
(099) 035-70-49

dom.ria.com/id/12231843

3 кімнатна, Центр

60 000 у.о.
площа: 70/-/12 м²
поверх: 5/10, цегла

Ексклюзивний варіант. Ремонт, м/п вікна, меблі, техніка залишаються. І/о, лічильники. Закрита парковка.

Людмила
(068) 585-13-96

dom.ria.com/id/12143821

1 кімнатна, Бам

19 000 у.о.
площа: 29/14/10 м²
поверх: 9/9 цегла

Новобудова. Повноцінна висота. Є/р, інд.оп., тепла підл., не кутова.

Віктор
(097) 907-77-09

dom.ria.com/id/12152889

33

перевірені
квартири Тернополя
на DOM.RIA.com

Агентства нерухомості Тернополя,
в яких є перевірені квартири
на DOM.RIA:

«Альянс», «ВІСОН»,
«Фієста»

«ДИТИНА ХОЧЕ, ЩОБ ЇЇ ПОХВАЛИЛИ»

Система ■ Учнів молодшої школи з початку цього навчального року оцінюють по-новому. Крім того, їм не дають домашніх завдань на вихідні і свята. Усе це має полегшити життя школяра і розвантажити його психологічно

СВІТЛАНА ГРИВАС, 0-96-709-74-60,
SVITLANA.GRUVAS@GMAIL.COM

Чи вдасться у молодшій школі за допомогою обіцяних змін зробити життя учнів цікавішим та простішим, покаже тільки час, кажуть тернополяни. Поки що у школах звикають до нових програм, нових підходів та вчать креативити, аби зацікавити дітей. Нагадаємо, напередодні нового навчального 2016-2017 року активно обговорювали зміни у початковій школі. Зокрема до навчальних програм та оцінювання навчальних досягнень. Йшлося про те, що вчитель може сам обирати авторів підручників і у нього немає фіксованої кількості годин для вивчення конкретної теми. Також говорили про те, що не буде оцінок з деяких предметів у молодших класах, що діти у молодшій школі користуватимуться простим олівцем, а вчителі не використовуватимуть червону ручку. А ще не даватимуть домашнього завдання або ж даватимуть, починаючи з другого класу. І це буде невеликий обсяг. Утім, повідомлення про наміри — це, як відомо, одне, а на ділі рішення та рекомендації можуть бути зовсім іншими.

Веселішими стали

Тож що ж змінилось у молодшій школі, чи відчутні зміни, ми поцікавились у батьків.

— Новий підхід — відчутний.

Першокласник Павлик Іванечко пише у школі простим олівцем. Це дуже добре, бо помилку легко можна виправити, каже його мама Юлія Іванечко

Завдяки змінам дитина може легше адаптуватися до школи, — каже батько першокласника Олексій Козак. — Адже насправді першачки ще недалеко відійшли від садочка і значно легше сприймають матеріал в ігровій формі. І дітям, і батькам подобається, що можна писати олівцем. Бо ще ніхто у початковій школі не вмів добре писати, а написану ручкою помилку не виправити. Це була травма для дитини. Досить того, що школяр жалкував про помилку, то його ще й карали червоними позначками. Ніби дитина не розуміє, що має бути гарно.

Записи у зошитах, на його думку, на кшталт «пиши старанніше» — це дурість, додає батько. Школа має вчити, а не карати. Батьки, між іншим, також. Бо коли дитина робить не те, то це означає, що її не навчили. Карати учня за те, що сам його не навчив, нелогічно.

— Добре, що це хтось нарешті зрозумів, — каже він. — Ще дітям подобаються уроки на свіжому повітрі. Навіть вчителі веселішими стали, коли з них зняли невластиві прокурорські обов'язки. Не всі, звісно.

Позитивно про деякі нововведення відгукується і тернополянка Юлія Іванечко. Зокрема, про ті, що стосуються психологічного розвантаження.

— Дуже добре, що певний час можна писати простим олівцем. Не треба видирати аркуші, якщо щось пішло не так, — каже вона. — Добре, що не перевіря-

Система стала лояльнішою

Утім, як розповідають педагоги, анонсовані зміни дещо відрізняються від реальних рекомендацій освітянам. Приміром, анонсували, що на письмі у молодшій школі писатимуть простим олівцем. На практиці ж рекомендовано

«Діти вже самі цікавляться, коли писатимуть ручкою, — каже вчитель початкових класів Тернопільської спеціалізованої школи I-III ст. Ірина Дунець. — Питають, коли вони вже писатимуть, як дорослі»

ють роботи червоною ручкою. Бо цей колір дитину лякає, насторожує. І ще мені подобається, що у молодшій школі більше не перевірятимуть читання на швидкість. Бо діти навіть говорять із різною швидкістю, у них різні темпераменти, то як вони можуть читати однакову кількість слів за хвилину?

Поки що, додає пані Юлія, у її дитини немає страху перед школою. Все, що робить її першокласник Павло, — робить без напруження.

писати простим олівцем тільки у першому класі. І лише під час адаптаційного періоду. Скільки часу триватиме той період, педагоги визначатимуть індивідуально. Те саме із «червоною» ручкою — її вчителі не використовують тільки під час адаптаційного періоду.

— Діти вже самі цікавляться, коли писатимуть ручкою, — каже вчитель початкових класів Тернопільської спеціалізованої школи I-III ступенів №3 Ірина Дунець. — Питають, коли вони вже писатимуть, як дорослі.

Щодо перевірки техніки читання, то вона нікуди не зникла. Однак її не оцінюють. Раніше її оцінювали наприкінці першого класу.

— Зміни швидше стосуються зменшення навантаження на учня і зміни до нього, — каже вона. — Також система оцінювання стала більш лояльною. Приміром, на той чи інший бал можна зробити більше помилок.

У вихідні — відпочинок

У других-четвертих класах, як і раніше, оцінюють за 12-бальною системою. Утім, не усі предмети. Виставляти оцінки за щоденну роботу починають переважно з другого семестру у другому класі. До цього часу — лише за самостійні роботи, контрольні.

— У щоденнику я не бачу оцінок. Тут є записи вчителя, на кшталт «молодець», — розповідає мама другокласниці Наталія. — У робочих зошитах теж немає оцінок, є тільки підпис вчителя і може бути похвала. Знаю, що вчителі оцінюють самостійні роботи, контрольні. Їх діти пишуть на окремому аркуші, приміром, з математики чи письма. Тут вже є бали.

Оцінювання, за словами тернополянки, такі необхідні. Адже це для дитини — мотивація.

— Півроку у нас оцінок не буде, — каже мама другокласника Іванна Лазар-Виноградова. — Оцінюють самостійні і контрольні роботи, пишуть «задовільно», «добре» чи «відмінно». Іноді це пишуть і в щоденнику. Також у ньому пишуть «Молодець!». У зошиті вчитель під кожною роботою ставить свій підпис. Якщо потрібно щось виправити, виправляє «червоною» ручкою. Домашніх завдань на вихідні не задають, щоправда, чула, що вчителів групи продовженого дня у п'ятницю непереливки. Але у вихідні мені не потрібно сидіти з дитиною за уроками. Плюс — за цей час можна щось повторити чи вивчити нове.

З переваг нової системи пані Іванна називає те, що при виставленні оцінки не враховують помилки, перекреслення. Утім, як розповідають тернополяни, не в усіх школах обходиться без домашнього завдання на вихідні. Його задають, але небагато. І додають, що майже так само було і у попередні роки.

Замість оцінок – наліпки, позначки та добре слово

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 0-95-875-33-60,
IRYNA.BELYAKOVA@20MINUT.UA

За 12-бальною системою не оцінюють досягнення учнів лише у перших класах. Натомість для заохочення діток застосовують різні цікавинки. У другому класі з певного часу, за рішенням педради, уже виставляють бали з деяких предметів.

Яку оцінку дитина не отримала б, їй повинні роз'яснити результат.

— Оцінювання навчальних досягнень учнів у першому класі здійснюється вербально з усіх предметів інваріантної складо-

вої. За бальною системою першокласників не оцінюють, — роз'яснює педагог, директор Тернопільського навчально-виховного комплексу «Школа-колегіум Патріарха Йосифа Сліпого» Марія Гуцал. — А вже у другому класі, за рішенням педради, можуть виставляти бали з таких предметів: української мови, літератури, тобто читання, письма, математики, природознавства та іноземної мови. Приміром, у нас оцінюватимуть школярів із другого семестру. Такі предмети, як інформатика, музичне та образотворче мистецтво, трудове навчання, фізкультура, у молод-

шій школі за бальною системою загалом не оцінюють.

Також у першому класі, за словами педагога, ввели так званий добукварний період. Він триває орієнтовно два місяці. Протягом цього часу діти пишуть простим олівцем, а вчителі, перевіряючи роботи, не використовують «червоної» ручки. Для заохочення вчитель може застосовувати різні цікавинки — наліпки, позначки, слова похвали.

— Вчителі можуть використовувати заряд синього, фіолетового кольору, — додає вона. — Аби не ввести дитину своїми зауваженнями та виправленнями

у стан стресу.

Загалом полегшити життя школяра у теперішній молодшій школі намагаються не тільки іншим підходом до оцінювання, а й новими навчальними програмами.

— Нема фіксованої кількості годин для вивчення конкретної теми. Перелік авторів, чиїми працями слід керуватись у роботі, став орієнтовним. Тож учитель може сам обирати, зважаючи на те, як учні засвоїли матеріал, що їм цікаво. Деякі твори зі шкільної програми забрали, деякі, навпаки, ввели. Загалом вчителів дали більше свободи.

І тільки практика згодом покаже, додає педагог, наскільки всі ці зміни є ефективними. Адже за нової системи педагог має бути креативним. Некреативному буде важко. Важко і вчителів, який тільки починає працювати у школі, бо він ще не має з чим порівняти, не знає реакції дітей.

— Щодо батьків, то, звісно, що мало хто з них вникає в усі тонкощі оцінювання, — додає співрозмовниця. — Ми ще самі не можемо зробити висновків, бо це - початок. Думки у педагогів є різні. Наскільки хорошими є зміни, побачимо згодом.

«Українська вища освіта – мертва»

БЛОГ

ДМИТРО СЕМЬОНОВ,
СПІВЗАСНОВНИК
СПІЛЬНОЇ
МАНДРІВНИКІВ
TRAVELAGE

Набита вчорашніми абітурієнтами аудиторія гудить, немов вулик. В приміщення входить викладачка, всі затихають, шепелять зошитами, дістають ручки. Почалося таїнство науки – перша в моєму житті лекція...

«І що це, б... було!?!», – запитав себе я через півтори години. Весь цей час лекторша монотонно начитувала якусь пургу з підручника. Наступні чотири роки «освіти» мало чим відрізнялись. Добре, що з третього курсу я бував в університеті тільки на модулях і сесіях.

Визнаємо: король – голий. Українська вища освіта – мертва. Є видимість її функціонування, але це те саме, що стверджувати «Ленін – живий!», вказуючи на блискучу лисину забальзамованого трупа.

Викидати чотири роки життя на цю примару – безглуздо:

1) Навчальні програми університетів пристосовані для економіки знань, а не економіки мислення.

90% «навчання» у вищих зводиться до запам'ятовування. Терміни, дати, теореми, концепції... Все це класно і потрібно. Було. В дев'яностих і раніше. Тоді вартість інформації була в сотні разів вища – її важче було здобути. Зазвичай, тільки в університетах. Значну частку ціни праці спеціаліста складала саме інформація в його голові.

Інтернет змінив усе. Сьогодні цінність створює вміння мислити, а не запам'ятовувати. Людина отримує танкери інформації, просто тицьнувши по смартфону. Вартість інформації наближається до нуля, а вміння її фільтрувати, обробляти та створювати нове є основною цінністю спеціаліста.

Але в університетах цього немає! Весь пул «необхідних» знань (програму) визначили, мабуть, ще в Радянському Союзі. Вибирати з них не можна – маєш вчити все. Про аналіз ніякої мови – суцільна «зубрьожка» та запам'ятовування. Слово «креатив» взагалі є антонімом до «університету».

2) Наша освіта жорстка, в ній відсутня адаптивність.

Уявіть, що сталося чудо – університетські програми стали сучасними, в них входить основне, необхідне спеціалісту. Проблема вирішена.

Анітрохи! Об'єм знань людина подвоюється кожні два-три роки. Це означає, що за чотири роки бакалаврату отримани знання застарівають.

Наприклад, візьмемо галузь веб-аналітики. Лише за три роки кількість компаній, які надають інструменти для неї, збільшилась у 9,5 разів!

Тому навіть сучасна освітня програма не є панацеєю – гнила сама схема подачі матеріалу.

Проведу аналогію з розробкою софту. Не бійтесь, це простий приклад).

Існують два основні способи розробки програм: каскадна та agile (від слова «гнучкість»).

Каскад є застарілою моделлю, її суть – у тотальному плануванні найдрібніших нюансів з самого початку. Ми отримали вимоги, розпланували весь проєкт – і фіґачимо. І якщо посеред процесу клієнт скаже: «Ви знаєте, я тут трошки передумав, мені потрібні не бобри, а пінгвіни», то потрібно переписувати весь план. Або, не дай Боже, весь софт:) Каскадна модель – це радянська «п'ятилетка», яка намагалась спланувати майбутнє.

Agile же заточений на адаптивність та зміни. А тільки зміни є постійними у нашому житті, як казав класик. Розробники реалізують мінімально необхідні функції. Дають помацати їх клієнту, збирають нові дані та продовжують роботу. Планування та втілення відбувається маленькими кроками, що в разі спрощує роботу та

«Більшість професій

не потребують

п'ятирічної освіти.

Достатньо засвоїти

основи і йти працювати,

навчаючись у процесі...»

скорочує строки.

Наші програми будуються по каскадній моделі: запланували «п'ятилетку» – і вперед без оглядки. Ефективною може бути виключно Agile-освіта, коли педагоги невинно аналізують галузь, оновлюють програму та отримують зворотній зв'язок від студентів.

3) Для більшості професій потрібні місяці навчання, а не роки.

Знайомо закінчила магістратуру і пішла працювати бухгалтером. Інша знайома теж пішла працювати бухом. Тільки вона закінчила курси. За три місяці. І на п'ять років молодша. Обидві заробляють приблизно однакову суму на рівнозначних посадах.

Якщо уважно проаналізувати цей факт, погадати на кавовій гущі, розкласти карти Таро, створити гороскоп для Овнів на 31 червня 2023 року та постригти бобрів, то можна дійти до цікавої думки:

ЧОМУ!?! Чому людина втрачає п'ять років життя на переписування радянських конспектів, а економіка – 10000 людино-годин для навчання професії, яку можна освоїти за три місяці!?

Більшість професій не потребують п'ятирічної освіти. Достатньо засвоїти основи – і йти працювати, навчаючись в процесі. Це той же agile-підхід. Результат: людина раніше отримує гроші та реальні знання, економіка – ВВП.

Я за «освітою» фінансист. За діяльність – маркетолог та підприємець. Маркетингом почав займатись з ведення пабліку свого проєкту. Освоїв SMM, потім перейшов у PR, попрацював маркетологом, навчився вести рекламні кампа-

нії. За два роки отримав цілісне розуміння галузі комунікацій + масу навичок та зв'язків. За два роки на факультеті маркетингу, максимум, про що я дізнався, це концепт «4P» чи академічне визначення терміну «цільова аудиторія».

Вищесказане не стосується медичних, військових та деяких технічних професій. Всі інші – будь ласка. Почати кар'єру можна в будь-який момент.

4) В українських вищах є два типи викладачів: перманентні лузери або святі меценати.

Співвідношення десь 90/10. Ну не може. Не може викладач думати про самоосвіту, розвиток та педагогіку, якщо в нього зарплата 4000 грн. Оренда квартири в Києві стільки коштує.

Так само не можна розповідати про менеджмент, не маючи і дня досвіду управління процесами чи людьми.

Більшість викладачів – лузери. Це сумно, цього не хочеться визнавати, але так і є. Все життя вони працювали виключно в університетах, відірвані від реального світу, на зарплату 100 баксів.

Ще є інші. Ті самі святі меценати. Якщо уважно придивитись, то над їхніми головами можна помітити невеличке сєйво. Вони вміють очищувати воду силою думки, зцілювати хворих та добре роблять свою справу. Це або люди, які організували інше джерело доходу та викладають, бо це їм подобається. Або ті, хто настільки фанатично любить свою справу, що готові змиритись з відсутністю грошей.

На жаль, хороший викладач в університеті – статистична похибка, яка підтверджує правило.

5) Університети відірвані від реальності.

Вони не дають практичних навичок. Теорія та фундаментальні знання важливі, але без практики вони забуваються. Знання є ефективними, якщо вони засвоюються по тому ж agile-принципу – циклами «теорія-практика-теорія». Тому п'ять років тотальної «зубрьожки» є безцільною витратою часу та грошей.

Чи потрібен диплом?

■ Данило Голота, 21 рік, Senior Account в Hoshva PR, співорганізатор Travelage, без диплома:

– Щоб бути крутим у своїй професії, ви маєте володіти навичками, які дає досвід. Проблема українських університетів в тому, що вони дають лише теорію.

Набагато ціннішою є людина, яка вміє розібрати і зібрати автомобіль, ніж та, яка знає історію автомобільної індустрії, біографію Форда, назви всіх деталей та тенденції автомобілебудування. Університет дає теоретичну базу, бо більшість викладачів у ньому – теоретики, які в принципі не можуть дати практичних знань.

Щоб бути експертом, вміти вирішувати проблеми в своїй професії та косити бабл, потрібно пахати, і робити це бігом. А чотири роки теорії в університеті мають дуже низький ККД з розрахунку на витрачений час».

■ Дар'я Сонячна-Волощук, бізнес-девелопер в Ingate, без диплома:

– Я шире вважаю, що освіта в нашій країні – це трата дорогіньких років, найефективніших для реалізації себе, навчання, проб і помилок. Починати працювати потрібно зразу після школи.

Зараз мені 25. У мене за плечима 7 років з досвідом роботи: українська івент-компанія; українська прокатна компанія (світло, звук, сцена); лондонська IT-компанія; російська digital компанія. Через насичений робочий графік брала академічний відпустку, а потім зовсім залишила навчання. Диплома не маю. Це ніколи не заважало змінити роботу на щось краще! Оскільки я продаю не «диплом», а себе. Ніколи не займалась пошуком роботи – завжди «перекупували». Впевнена, що роботодавці не знають про відсутність диплома і ніколи про нього не питали.

■ Валентин Ярошенко, засновник White Sales School, керуючий директор Mark&Sales:

– Проблема нинішньої освіти в тому, що немає зв'язку між роботодавцями і вищами. Часто це просто корумпований бізнес, в якому наявність ліцензії і соціального бажання батьків дати своїм

чадам вищу освіту, створюють ринок. Тут програють усі. Я почав працювати на другому курсі бюджетного стажу. Працював повний день, у банках, дистрибуторстві, страхових компаніях. Після третього курсу мене відрахували за прогули. До того часу, в 21 рік, я керував підрозділом у великому банку. Заробляв близько 3 тис. доларів.

■ Макс Бурцев, засновник рекламної агенції Arriba, Hotspot School of English та школи реклами «Багаж»:

– Ледь-ледь доповз до отримання диплома, і то тільки тому, що не хотів йти до армії. Мене відрахували разів чотири, зате щоразу я «прокачував» навички виходу зі складної ситуації. У результаті формально я менеджер-економіст, але 100% того, що я знаю, отримав на практиці і в приватних школах та курсах.

Університет – це не тільки знання. Це ще і...

...зв'язки». Я порахував, яку частку з моїх контактів становлять університетські. Один. Відсоток. І я б не сказав, що ми сильно підтримуємо контакт.

Більша частина студентів йде в університет «бо мама сказала», «бо були місця на бюджет», «бо це престижна професія». Себто функцію фільтрування та об'єднання він не виконує. Є декілька вищів типу КІМО, Могиланки чи УКУ, де можна отримати зв'язки. Але таких мало і ККД занадто низький (це п'ять років життя!).

Ви знайдете більше корисних контактів на тренінгах, клубах за інтересами та займаючись кар'єрою чи громадською активністю;

...студентське життя». В мене нормальне «студентське життя» почалося на третьому курсі – тоді я перестав ходити в університет. Завдяки проєктам знайомився з цікавими людьми, заробляв гроші, подорожував автостопом, брав участь у Майдані, співав пісень до світанку і т. д... Романтика молодості ніяк не пов'язана з університетом. Її тільки ви визначаєте.

...фундамент і широта поглядів». На третьому курсі фінансового факультету нам викладали ОБЖ. У фільмах Тіма Бертона менше сюрреалізму та абсурду, ніж у цього сумного факту.

Широта поглядів – змінна, яка залежить від світогляду людини, а не освіти, яку вона отримує. Комусь вона сто років не потрібна – така людина плюватиметься, побачивши у розкладі філософію та літературу на факультеті інженерії. І забуде про вивчене відразу після здачі. Інші ж знайдуть цікаву їм інформацію упродовж секунд. Тому забивати людині голову гігабайтами інформації в надії, «що це знадобиться», немає сенсу – кожний піде своїм шляхом;

...диплом». Диплом настільки знецінився, що на більшості співбесід про нього й не питають. Свого ні разу не діставав – навіть не знаю, де лежить. Та що й казати, якщо навіть Ernst&Young не вважає диплом необхідністю.

Хочете хорошу роботу? Будуйте зв'язки та вдосконалюйте компетенцію. Роботодавці вас самі знайдуть.

ЕДУАРД РОМАНЮТА НА 50-РІЧЧЯ ТНЕУ ПОДАРУВАВ ТЕРНОПОЛЮ НЕЗАБУТНЄ ШОУ

ВІКТОРІЯ БОЮК

Спеціальним гостем свята з нагоди 50-річчя ТНЕУ був колишній випускник тернопільського вузу та відомий за межами України співак Едуард Романюта. Концерт відбувся на Театральному майдані 20 жовтня.

Незважаючи на щільний графік, Едуард Романюта подарував тернополянам яскраве шоу європейського зразка. Цим самим Едуард Романюта вкотре довів свою відданість фанам та музиці. Під час концерту співак зарядив публіку драйвом, енергією та позитивними емоціями. Сценографія вражала поєднанням віджеїнгу, світлового, лазерного, піротехнічного та постановочно-хореографічно-костюмованого шоу.

Шоу-балет, який став однією з родзинок виступу співака, підкорив глядачів вражаючими костюмами та злагодженими рухами, а лазер-шоу пронизувало весь Театральний майдан. Для виконавця, який підкорив не лише українські, а й закордонні хіт-паради, свято рідного університету було особливо важливим.

— Навчаючись у цьому університеті, я завжди брав участь у святкових концертах, — каже Едуард Романюта. — Адже вважаю це частинкою подяки за все те, що університет робить для студентів. А 50-річний ювілей мого вузу я просто не міг пропустити. Дуже вдячний ректору ТНЕУ професору Андрію Крисоватому за підтримку у підготовці до «Євробачення», науку, досвід та запрошення на святкування ювілейної річниці.

Співак каже, що хвилювання завжди є, незважаючи на величину сцени та свята.

— Я дуже вдячний слухачам за те, що вони підтримали мене, співали і танцювали разом із нами, — продовжує Едуард. — Незважаючи на холодну погоду та мій пізній вихід — о 21.00, мене таки дочекались! Це незабутньо! Мої враження не передати словами. Все було круто, драйвово, а публіка була дуже гарячою.

Публіка не хотіла відпускати

Під час концерту відбувся флешмоб, учасники якого проявили креатив, одягнувшись у стилі «Хеловіну». Така активна участь фанів дуже вразила Едуарда Романюту.

— Щодо флешмобу, то мене здивувало було великим, — каже співак. — Кількість учасників і їхня підготовка мене приємно здивували. Дякую усім!

Прийняли колишнього випускника ТНЕУ у Тернополі надзвичайно тепло. Під час виступу Едуарда Романюта публіка підспівувала і танцювала, отримуючи насолоду від його музики.

— Це просто надзвичайний ве-

чір, — кажуть студенти ТНЕУ. — Нам приємно, що наше свято розділяє така талановита людина, як Едуард Романюта. Він колись так, як і ми, тут вчився. А тепер добився успіху і відомий у багатьох країнах. У нього дуже гарний голос, дуже круті пісні, та й взагалі він надзвичайно професійний артист.

Після концерту фани Едуарда Романюти довго не відпускали улюбленого співака: брали у нього автографи, робили селфі та просили заспівати «на біс».

Підкорював «Євробачення»

Едуард Романюта — єдиний тернополянин, якому вдалось взяти участь у «Євробаченні». І саме тоді, коли співак переміг у національному відборі до «Євробачення-2015» у Республіці Молдова, до нього прийшов найбільший успіх. Тоді Едуард на пісенному конкурсі у Відні представив багатомільйонній публіці свою пісню «I Want Your Love». Ця пісня популярна і тепер. Її слухають не лише у Тернополі та усій Україні, а й за її межами.

— Побувавши на такому конкурсі, ти автоматично піднімаєш свій рівень, — каже артист. — Розумієш, що менш якісно працювати вже просто не можеш. Концерт має включати не просто якісний звук, а весь комплекс сценографії: віджеїнг, світлове, лазерне та піротехнічне шоу, сучасна хореографія. Тому що наш глядач розумний, вибагливий і його треба поважати. І «совковий» підхід не пробачить. Хлопець каже: він неймовірно радий, що потрапив на «Євробачення». Там він навчився багатьох речей і тепер має бажання повернутись туди за перемогою

для України.

— Цей швидкий темп, постійна готовність, увага глядачів та медіа, безліч репетицій. Ці почуття неможливо передати, — ділиться враженнями співак.

Щодо творчого майбутнього, то серед найближчих планів Едуарда — виступ на гала-концерті «Шлягер року», який відбудеться 9 грудня в Національному палаці «Україна» у Києві. Також команда співака планує випустити новинки, які були представлені на нещодавньому концерті, і підготувати шоу-програму для його нового туру.

РЕКЛАМА

Гарячі ціни тижня

(з 26.10.2016 по 1.11.2016)

КОТЕЛ на дрова
ECCO GIM

5900 грн.

ТИТАН-24 кВт
сталь - 8 мм
час горіння 6-24 години

096 377-19-00
050 377-19-00
0352 510-510

Консультації щодо оформлення - БЕЗКОШТОВНО!

* на умовях придбання через Державну програму відшкодування вартості обладнання

ВІКНАР'OFF ВІКНА • ДВЕРІ
ЛОДЖІЇ • БАЛКОНИ

МАЙСТЕР ВІКОННОЇ СПРАВИ
ФІРМОВИЙ САЛОН
www.viknaroff.te.ua

К.Острозького 70,
тел.: (0352) 42-00-52, (097)909-49-46, (097)909-49-43
15 квітня, 6 (р-н "Оріон") тел. (0352) 51-19-25, (095) 919-40-34

LWS 3 NEW **1244 грн.**
ClassicLine 400 **1443 грн.**

СОЛЯНА ЛАМПА
Із природної камічної солі, вагом понад 250 млн. р., призначена для моделювання мікроклімату соляних печер, які використовуються з лікувальною метою.

Соляна лампа — гарний подарунок рідним, друзям та собі.

http://www.solovina.ua/
Соляна кімната у Тернополі,
вул. Бродівська, 5а,
(район 4-ого магазину).

тел.: 42-46-28, (067) 995-40-14

Від **200⁰⁰** грн

Каміни Топки
Мармур, камінь

www.kamin-top.com.ua

ПП «Вершина комфорту»
(0352) 42-05-42, (097)960-13-66

Від **3000⁰⁰** грн

Двері міжкімнатні
Плівка МДФ
Готовий виріб до 3 тижнів
МОДЕЛЬ МАЄ 3 ВІСНІ ДИМОТРУ

в асортименті
понад 100
ДВЕРІ ВІЛОРУСЬКІ МОДЕЛЕЙ

м. Тернопіль
вул. 15 квітня, 5а
(«Сільпо», 2 поверх)
(0352) 511-011
(067) 67 41 800
(050) 60 26 100

Формуємо дилерську мережу

1866⁰⁰ грн

ШАФИ-КУПЕ від виробника

www.komandor.te.ua

пр-т. С. Бандрені, 11 Б,
(зуп. Стадіон)
тел. (067) 340 58 94, (0352) 42 10 07

Від **4 500⁰⁰** грн

ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ ПОКРАЩИТЬ ТАЛА ВОДА

Важливо ■ Для ефективнішої роботи мозку потрібно більше води, овочевих соків. Варто збагатити раціон рибою, горіхами і зернятами

ДІАНА ОЛІЙНИК, 0-67-346-52-39,
DIANA.OLIJNYK@GMAIL.COM

Вода, глюкоза, вітаміни, білки та незамінні амінокислоти, мікро- і макроелементи допоможуть краще вирішувати завдання на роботі, покращать засвоєння матеріалу тим, хто навчається.

Найбільше у складі мозку води. Її, за різними даними, у мозку людини — 78-90%. Тому від якості цієї води залежить, як працюватиме наш мозок, вважає кандидат медичних наук, невролог Оксана Островська.

— Якщо ми хочемо, щоб наш мозок працював добре, у раціоні обов'язково повинна бути структурована, тобто тала вода, — зазначає лікар. — Кількість цієї води для кожного індивідуальна. Це залежить від пори року, яку роботу виконує людина, її ваги, статі, як функціонують нирки і печінка, і від того, яку їжу вживає. Тобто якщо людина дотримується звичайного харчування, вживає

м'ясо, смажене, каву, цукерки, варто збільшити кількість води у раціоні. Бо, зокрема, каву зневоднює організм людини.

Вода з медом

Інші напої, які дуже важливі для мозку, — це свіжі овочеві соки. З ними у мозок надходять вітаміни, макро- і мікроелементи, біологічно активні сполуки, які добре впливають на організм людини. Взимку доцільними будуть соки з гарбуза, моркви, буряка, кореня і стебел селери, топінамбура. Найкраще вживати соки за півгодини до основного прийому їжі.

Хорошим напоєм для мозку є структурована вода з додаванням меду, зазначає лікар.

— Мозок харчується глюкозою, а не м'ясом, — продовжує Оксана Островська. — Тому мед, який дуже швидко засвоюється і потрапляє у кров, буде доброю поживою для мозку. Воду з медом можна пити вранці натще або перед сном.

Цитриновий сік з водою — теж хороший варіант. Достатньо 2-3 чайних ложок соку на склянку води. А традиційний узвар живить організм і втамовує спрагу.

— Чорний чи зелений чай, каву не можуть замінити водою, — зауважує Оксана Островська. Це рідка малокалорійна їжа, яка, крім того, здійснює свій вплив на організм. До того ж не завжди позитивний.

Горіхи і каші

Настой різних трав не є звичними напоями, це ліки. Вживати їх краще за рекомендацією лікаря. Зловживання трав'яними чаями може призвести до розладів здоров'я. Традиційно у зимовий період люди пили відвари з гілочок дерев і кущів. Це дуже смачні напої, особливо якщо додати трішки меду.

— Відомо, що роботу мозку покращують горіхи: волоські, ліщина, мигдаль, кедрові, букові, — продовжує співрозмовниця. — Але потрібно пам'ятати, що зловживання ними може спричинити головний біль, проблеми з підшлунковою або кишечником. Тому навіть найкращим продуктом не можна зловживати. Горіхи можна вживати як окрему страву, так і поєднувати з овочевими салатами, кашами. Горіхи містять білки, у тому числі з незамінними амінокислотами, натуральні жири,

мікро- та макроелементів, а також вітаміни. У горіхах є вся таблиця Менделєєва.

Насіння рослин — соняшника, гарбуза, мак, кунжут, льон — також покращує роботу мозку.

Овочі і фрукти

Незамінним джерелом глюкози для розумової активності є свіжі фрукти: яблука, груші, виноград, хурма та інші. Їх краще вживати як окрему страву або їсти за півгодини до основного прийому чи через дві години після нього. Фрукти не варто поєднувати з іншими продуктами харчування, не змішувати в один прийом більше трьох видів фруктів і не переїдати. Фрукти містять багато вітамінів, мікроелементів, мають глюкозу, фруктозу, клітковину, невелику кількість білка, пектини та інші біологічно активні сполуки.

Салати з сирих овочів також є дуже корисними. У зимовий період добре вживати не лише свіжі гарбуз, моркву, буряк, капусту, топінамбур, корінь і стебла селери, а й квашені огірки, помідори, капусту, буряки.

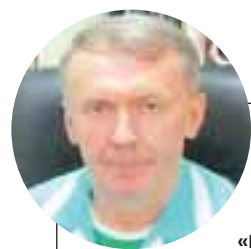
— З термічно оброблених страв насичує організм і дає багато глюкози для мозку каша, — зазначає Оксана Островська. — Особливо цінною для мозку є гречана каша, бо містить багато рутину (вітаміну РР), повноцінних білків, вітамінів.

Потрібно регулярно їсти ячмінну кашу, в якій є багато кремнію. А кремній бере участь у процесі проведення нервового імпульсу. Це є дуже важливим для роботи мозку. Такі каші, як вівсяна, пшона, кукурудзяна, рисова, але з нешлифованого рису, будуть до речними у вашому раціоні.

До каші варто додавати тваринний чи рослинний жир. З тваринними жирами — сметаною, маслом — кашу можна готувати, а рослинний жир потрібно додавати у готову страву. Для покращення роботи мозку, пам'яті у нагоді стануть бобові: горох, квасоля, сочевиця.

— Крім вибору продуктів, потрібно пам'ятати про баланс їжі, — наголошує лікар. — Аби мозок працював з більшою інтенсивністю, слід дотримуватися пропорції між сирими і вареною їжею. Найкраще співвідношення — 60% сирової їжі і 40% — вареної. Якщо хочете продуктивно працювати протягом дня, вранці поспідайте овочевими соками, фруктами, кашами. А бобові, рибні страви, яйця краще споживати у другій половині дня. Те ж стосується горіхів.

Важливими для роботи мозку є кефір, сир, йогурт, ряжанка, а також страви зі свіжої риби і морепродуктів. Невегетаріанцям яйця достатньо їсти двічі на тиждень у поєднанні з овочами.

ПРЕС-СЛУЖБА
МЕДИЧНОГО ЦЕНТРУ
«БІОСАН»

Гомеопатичне лікування у медичному центрі «Біосан»

БЛОГ

Дуже часто ми відчуваємо себе втомленими, обтяженими, страждаємо від багатьох хвороб одночасно. І, здається, немає на те ради, адже ми вкотре переконуємо себе, що це все наші власні видумки, і що неможливо одним заходом вилікуватися від усіх захворювань. Та все ж таки вихід є.

Медичний центр «Біосан», що знаходиться в Тернополі на вул. Шпитальній, 3, пропонує ефективні методи гомеопатичного лікування, що дозволять не просто позбавитися від поганого самопочуття, а й вилікувати серйозні захворювання організму.

Зокрема, у вересні в швейцарському місті Локарно проводилася міжнародна наукова конференція щодо лікування онкологічних хвороб гомеопатичними препаратами, яку відвідав і керівник центру «Біосан», лікар-гомеопат Ігор Васильович Яросевич. Доповідали на конференції відомі лікарі-гомеопати Даріо Спінеді, що є керівником клініки «Санта Крос», де проходило дійство, й індійський лікар Алок Парік, який обраний президентом міжнародної гомеопатичної ліги (LMNI). Під час своїх виступів всесвітньовідомі лікарі зі багаторічним досвідом роботи наводили приклади дієвості гомеопатичного лікування як разом із засобами традиційної медицини, так і як самостійного методу у боротьбі із онкологічними захворюваннями. Також було наведено приклад тривалого лікування (впродовж 5 років) остеосаркому плеча у маленького хлопчика, коли було збережено руку і викорінено метастази й саму пухлину. Наводились випадки вилікування метастазів, які виникли

після первинного видалення пухлини у молочній залозі. Інші випадки описано у книгах, виданих лікарями клініки Санта Крос лікарів Спінеді і Вурстера, з якими лікар познайомився і спілкувався.

Головною ціллю, яку ставлять перед собою лікарі, використовуючи гомеопатію в онкології, є можливість покращення якості та тривалості життя людей, що страждають від раку, і навіть абсолютного вилікування цієї хвороби.

Принцип лікування за допомогою гомеопатичних препаратів досить простий — подібне повинно лікуватися подібним. Тобто на відміну від традиційної медицини, коли під час лікування застосовуються препарати, які мають протилежні захворюванню симптоми, то в гомеопатії використовують якраз препарати, що можуть викликати подібний ефект. Наприклад, якщо цибуля викликає сльозоточивість і виділення з носа, то вона буде ефективною при лікуванні від нежиті.

Відтак будь-яке лікування розпочинається лише після детального опитування і огляду пацієнта. При підборі гомеопатичних препаратів, які варто застосовувати, враховуються спосіб життя людини, спадковість, причини виникнення хвороб, психоемоційні схильності тощо. Адже гомеопатія — це лікування, яке має здатність впливати одночасно на психічний та фізичний стан всього організму, всіх його органів і систем. Тому так важливо підібрати такий препарат, що не просто вилікує від хвороби, а й значно покращить загальне самопочуття людини.

Перевагами гомеопатичного лікуван-

ня, що пропонують у медичному центрі «Біосан», як стверджує Ігор Яросевич, є те, що воно немає побічної дії, завдяки чому, що організм отримує здатність самостійно позбавитися від проблеми. І приймати таке лікування можна не тільки тоді, коли Вам потрібно вилікувати серйозне захворювання, а й для покращення фізичного і психологічного стану організму, для профілактики можливих захворювань.

Окрім цього, варто зазначити, що гомеопатія лікує організм із різними хворобливими проявами. Зокрема, застосовувати гомеопатичні препарати варто при лікуванні алергії, астми, бронхіту, гепатиту, захворювань шлунка, нирок, суглобів, хребта, головного болю, мігрені, заїкання, енурезу, дерматитів, псоріазу, нейродерміту, папілом і бородавок, гінекологічних хвороб, розладів місячного циклу, запаленні яєчників, мастопатії, фіброміоми, ендометріозу, безпліддя та багатьох інших захворювань.

Поруч із цим гомеопатія чудово справляється у боротьбі із сексуальними розладами, оскільки володіє впливом на всі ланки регуляції сексуального здоров'я. тим паче, що дуже часто такі проблеми є наслідками хвороб інших систем організму людини. Або ж навпаки, через проблеми у сексуальному житті страждає весь організм. Це ще один доказ тому твердженню, що наш організм це єдина система і лікувати його потрібно в цілому.

Трапляється багато випадків, коли пацієнти звертаються за допомогою лікаря-гомеопата із незрозумілими діагнозами, важкими захворюваннями. При цьому гомеопатія дуже успішно

долає захворювання, тому що гомеопатія лікує не назву хвороби, а організм людини в цілому. Для гомеопатії діагноз — це вдало підібраний препарат.

У березні цього року медичному центру «Біосан плюс» виповнилося 20 років приватної медичної діяльності, що ще раз говорить про досвід і професіоналізм працівників закладу. Звертайтеся сюди за допомогою досвідченого і кваліфікованого лікаря-гомеопата і Вам тут обов'язково допоможуть.

Окрім цього в медичному центрі проводиться такий метод лікування, як озонотерапія. Озонотерапія має імуномодулюючу дію, протибактеріальну, протівірусну, протигрибкову дію, відновлює пошкоджені клітини в організмі і використовується як в лікуванні різних захворювань, так і з метою профілактики, омолодження організму. Місцева озонотерапія успішно допомагає позбутись целюліту, розтяжок, зморшок, жирових відкладень.

Також проводиться унікальний аналіз ГЕМОКОД на визначення переносимості продуктів харчування, що дозволяє покращити зовнішній вигляд, позбутись багатьох хронічних захворювань, продовжити своє життя і також нормалізувати масу тіла, ефективно схуднути цілком природним, фізіологічним методом — просто не вживати продукти, які ваш організм не сприймає. Подібний тест на харчову переносимість проводиться в багатьох країнах світу.

Для запису на попередній прийом телефонуйте (0352) 42-19-00, або ж заходьте за адресою: м. Тернопіль, вул. Шпитальна, 3.

ЗА 100 ДНІВ ПРОЙШЛИ БОСОНИЖ 2001 КМ

Мандрі ■ Іван Онисько з Тернопільщини та Юрій Регліс із Житомирщини пройшли «Вишиваним шляхом» з Ужгорода до Харкова. Мандрівка тривала з липня до жовтня

ДІАНА ОЛІЙНИК, 0-67-346-52-39,
DIANA.OLIJNYK@GMAIL.COM

На Покрови мандрівники Іван Онисько та Юрій Регліс, які вирушили у подорож з Ужгорода до Харкова без грошей, особистих речей і босі, дійшли до кінцевого пункту маршруту. Назвали мандрівку #prostoboso. Фінішували мандрівники на 98-й день подорожі. Кілометраж мандрівки становив 1981 км. Та хлопці є перфекціоністами, тому ще два дні походили по Харкову босими і завершили мандрівку з «круглими» числами — 100 днів мандрів і 2001 кілометр. 16 жовтня вони сіли в машину, аби повернутися додому, і цей день вважають офіційним завершенням подорожі.

Тепер мандрівники гостюють у родині Юрія на Житомирщині, куди добиралися автостопом. Згодом Іван теж поїде додому, на Тернопільщину. Зараз хлопці хочуть добре відпочити, змонтувати фільм, бо зняли багато відео. А якщо надумают піти у нові мандри, то хотіли б організувати чумакування з волами, возами, щоб відновити українські традиції. Якщо ж продовжать подорож #prostoboso, то це буде не в Україні, бо повторюватися не хочуть.

Радять «Вишиваний шлях»

— Коли ми поверталися автостопом додому до Юрія, нам казали, мовляв, ви пройшли — і що з того? Та ми для себе зробили чимало висновків. Перший висновок, що в українців є сила волі, — ділиться враженнями Іван Онисько. — Це видно з нашого прикладу, бо ми змогли пройти цей шлях босими. За 100 днів жодного дня не залишалися на тому ж місці, постійно йшли вперед і пройшли 2001 км. Друге — це те, що українці дуже привітні і гостинні. Ми жодної ночі не ночували на вулиці, завжди нас хтось приймав. Жодного дня ми не були голодні, щодня ми щось їли, причому не просили про їжу. За всю подорож нас ніхто не побив. Звичайно, важливим було наше налаштування, бо ми були відкритими, позитивними, усміхненими. Але де ми не були б, українці завжди зустрічали нас привітно і гостинно. Ще один наш висновок — немає відмінностей між українцями на Заході і Сході. Єдина відмінність — в операторах мобільного зв'язку. Україна — єдина країна. Наступний висновок: Україна — надзвичайно мальовнича країна. Є дуже багато гарних краєвидів, архітектури, цікавих людей. Наша країна має великий туристичний потенціал.

Тепер мандрівники рекомендують туристичний маршрут «Вишиваний шлях», яким вони йшли, для внутрішнього туризму і іноземцям.

— Перед початком подорожі я вважав, що все буде значно складніше, — розповідає Іван. —

Складнощі були не з ночівлею чи їжею, важко було йти босими. Я думав, що нам доведеться голодувати, просити про їжу, а це виявилось не так. Люди, незважаючи на скруту, завжди готові були нам допомогти, підтримати і підбадьорити нас. Мене ці висновки дуже потішили, бо очікування були іншими. Заради цих висновків, які я зробив для себе і якими ми ділимося з іншими, варто було йти пішки. Крім того, є багато внутрішніх переживань, які дає така подорож. Адже помічаєш в собі багато нового, працюєш над собою.

У мандрівці хлопців часто приймали за представників якоїсь релігійної течії.

— Також були просто байдужі люди. Або не помічали нас, або вдавали, що не помічають, — пригадує мандрівник. — Таке ставлення у них, мабуть, до багатьох питань. А реакція інших людей була переважно позитивною. Найяскравіше враженням отримане тоді, коли з Києва поверталися автостопом босі, по об'їзній. Люди пропонували шкарпетки, щоб ми зігрілися. Нашій собаці Босії давали сосиски, нам — консерви. Такого не було, коли ми йшли через Київ у вересні. Можливо, це було пов'язано з тим, що тоді було тепло. А коли вже поверталися додому, температура повітря сягала 0 чи +1. Ми босі і у вишиванках дуже контрастували на тлі одягнених у зимові куртки і взутих.

Боса залишається на Житомирщині

Разом із мандрівниками багато сотень кілометрів пододала собака Боса. Вона приєдналася до мандрівників у Львові. Хлопці вирішили не прив'язуватися до неї, бо не знали планів Босії. Було видно, що цей пес — не вуличний і за ним доглядали.

— Ми йшли і Боса йшла із нами. Вона їла те ж, що давали нам. Ми — вегетаріанці, і Босії часто доводилось їсти нашу їжу. Ми ніколи не просили їжу для себе, але просили щось для собачки. Олександр, який йшов із нами кілька днів і не їв, завжди віддавав свою порцію Босії.

Ми виявили дві негативні риси Босії. Вона бігала за курми і своєю поведінкою створювала у селах негативний імідж нашого проекту. Та ми швидко її відучили від цього. Друга негативна риса собаки — вона бігала перед машинами і намагалася її зупинити. Ми жартували, що, можливо, це пес автостопера. Із цим ми дуже довго боролись і дійшли висновку: або Боса навчиться і зрозуміє небезпеку такої поведінки, або загине під колесами авто. Пізніше ми навчилися голосом зупиняти собаку, і поступово вона все зрозуміла, хоч іноді за старою звичкою супроводжує авто швидким бігом.

Через деякий час тварина захворіла і довелося її залишити для лікування на Житомирщині.

АРХІВ ІВАНА ОНИСЬКО

У подорожі до мандрівників приєднувалися і хлопці, і дівчата. Хтось йшов босим, хтось взутим

— Боса не була з нами два тижні і пропустила 329 км подорожі #prostoboso, але коли її привезли її рятівники, то вже перша машина показала їй рішучий настрій надолужити втрачене — 250 метрів туди і 250 назад! І так кожна машина додає до її кілометражу півкілометра. Навіть не знаємо, що робити, щоб відучити її від цього. Просто радіємо такому здоровому і живому псу! — написали хлопці у своєму щоденнику подорожі.

Тож завершували подорож мандрівники у повному складі.

— Ми думаємо, що Боса стане частиною Юриної сім'ї, — каже Іван. — Думали навіть повернути її у Львів, але це не варіант, бо господарі за кордоном, а бабця боїться, що Боса знову втече. На літо у нас є плани, до яких Боса могла б приєднатися. Взимку мандрувати з нею буде незручно.

До речі, собаку раніше називали Еммою. Про це написав підписник Івана та Юрія — Ігор. Собачку впізнала його бабуся. Господарі Босії працюють за кордоном, а бабуся її підготовувала, тож втішилася, що із твариною усе добре.

«Люди кажуть: не господар обирає собаку, а собака обирає господаря. Боса вибрала нас. У неї було все: будка, постійна їжа, макарони із свинячою кісточкою, бабуся Валентина Юхимівна, яка її підготовувала, і повна свобода гуляти по району. Та вона все це покинула і вирушила з нами аж до Харкова. Можливо, це рекорд України», — написали хлопці в щоденнику подорожі.

Приєднувалися хлопці і дівчата

— Для нас важливим було емоційне налаштування людей, які інколи до нас приєднувалися. Хтось йшов взутим, хтось босим, — пригадує Іван. — Наприклад, з нами йшов тернополянин Олександр. Дуже класний наш друг. Він йшов із нами зі Львова п'ять днів й ускладнив собі завдання тим, що голодував. Один день з нами йшли моя мама і сестра, які приєдналися до нас після Почаєва. Також до нас приєднався чоловік з Дружківки Донецької області. Він йшов два тижні. Цей чоловік — будист, він на ходу бив у барабан та чи-

Іван із села Сушин Тербовлянського району, Юрій — з Чижівки Новоградволинського району Житомирської області і Боса зі Львова пройшли пішки Україну з заходу на схід

Карта маршруту «Вишиваний шлях»

«Можна вважати, що в Харків дійшли зі снігом, як дехто нам пророкував», написали мандрівники в щоденнику подорожі

тав мантри. Тож коли ми заходили в села, нас насамперед було чути, а потім видно. Це трохи додавало незручностей, бо важче було знайти місце для ночівлі, але то був цікавий досвід. Останній відрізок із нами йшли дівчата — автостоперка Ядвіга з Житомирщини і Роза. Ядвіга до нас приєдналася

тричі, коли мала відпустки. Дівчата йшли босими у найважчий період, коли вже було холодно, але не застудилися.

Були люди з Житомира і Вінниці, які не йшли з нами, але, дивлячись на нас, робили собі такі виклики — пробували день походити босими.

facebook

ІРИНА НЕБЕСНА,
ЖУРНАЛІСТ:

— Я ненавиджу лікарні. Навіть в американських фільмах, де все за останнім словом НТП.

Що вже говорити про нас. Але свого часу в онкодиспансері бувала не раз. Потім той запах із їхніх коридорів відчувала за собою ще кілька тижнів. Мама казала, що то в мене синдром нав'язливого стану.

Хоча онкодиспансер — це місце не обов'язково зразу для смертельно хворих на рак. Але тобі просто нікуди подіти очі від жінок, голови яких пов'язані хустинами, під якими вже нема волосся. Особливо — якщо ті жінки сидять на сусідніх ліжках...

Ми не любимо хворіти і не любимо ходити до лікарів. Хоча насправді то тільки в наших інтересах...

Ви можете не пити і не курити, навіть не ма-

тукатись, годувати всіх безпритульних собак на світі, бути хорошою людиною чи принаймні дуже намагатись — але це не гарантує, що однієї ночі ви не намацаєте ЩОСЬ у себе в грудях. А тоді до ранку не будете спати, думаючи, що ж це таке? А потім ще кілька тижнів чекатимете на можливість пройти УЗД, бо жіночий організм — тонка матерія, з усіма її циклами, там в будь-який день не прийдеш зі словами «оглядайте мене!»... Просто так, вже і негайно ніхто вам не скаже, що все добре чи навпаки.

До чого це я? Один американський комік колись писав: «Найкраще, що ви можете зробити для бідних, — це не бути серед них».

Допишіть собі, щоб серед хворих вас теж ніхто і ніколи не бачив!

facebook

НАТАЛІЯ ГРЕСЬКО,
ЖУРНАЛІСТ:

— Ситуація така: сиджу в квартирі, тихо грає музика і говорю по телефону, з коридору лунає звук «ключів» у дверях. Дитина на танцях. Ключів більше ніхто не має, нікого в гості не чекаю. Підходжу до дверей, дивлюся в «глазок», а там дівчина підбирає ключі і пробує їх встави-

ти в серцевину. Питаю: «Хто там?». Ключі впали, за звуком зрозуміла, що зв'язка важка. Вона натягає капюшон на голову і втікає вниз. Мешканців будинку ніби знаю всіх, поверхом помилитися не було кому. І під'їзд зачиняється на домофон. Боюся я тепер непроханих гостей.

facebook

ІРИНА ЧУБАТА,
ЖУРНАЛІСТ:

— Розмовляла з кримськими татарами, які відкрили у Тернополі нове кафе — «Кримська підкова». Дуже приємні люди і патріоти! Була вражена, побачивши на стіні закладу величезний блакитно-жовтий прапор поряд із кримськотатарським. А коли почула слово «пательня» з вуст татарочки, то взагалі «випала в осад». «Мені дуже подобається

слово «файний», — сказала вона. — І ще «коліжанка», і «смаколик»... — А ви знаєте, як по-тернопільськи буде «картопля»? — Знаю. Бараболя...

Дві години розмови пролетіли непомітно. Говорили про те, чому вони звідти поїхали і сюди приїхали, як їм тут живеться... Я йшла звідти з дуже теплим відчуттям, ніби поспікувала-ся з рідними людьми.

facebook

ЄВГЕНІЯ ЦЕБРИЙ,
ЖУРНАЛІСТ:

— Якраз дочитала інтерв'ю проекту The Ukrainians з успішним українцем, експертом із довгострокових стратегій Євгеном Глібовицьким. Заходжу у «Фейсбук», а у стрічці - його сторінка (хтось із френдів лайкнув) Цікаве співпадіння) Дуже надихнули мене розповіді пана Євгена. Дозволю собі процитувати дещо: «Інституційність — річ, яку ми

взагалі в Україні не розуміємо. Ми не знаємо, що це таке, це термін з іншого світу, але це квінтесенція сталості — коли тебе, умовно, переїхав автобус, але твоє дітище далі працює, нічого не змінюється. Організація повинна працювати так, щоб домінуючими там були механізми, а не люди. Це, до речі, і всієї держави стосується. Такий мій підхід».

facebook

ДІАНА МАЛОЛЕТКІНА,
МАРКЕТОЛОГ:

— Все більшого поширення набувають різні творчі майстер-класи - малювання, декупаж, ліплення з глини, готування. Я загалом не дуже займаюся hand made, але з радістю беру участь у таких заходах.

Це допомагає розслабитися і надихнутися. Бачу, що найбільше учасників творчих майстер-класів серед людей, які працюють головою. Так цікаво поміняти свою діяльність і зробити щось своїми руками.

Колонка Олександра ВІЛЬЧИНСЬКОГО

Замість цвяха

На жаль, а може, й на добре так вже ми влаштувані, що часом цвях у власній підошві турбує нас більше, ніж всі проблеми людства разом узяті. Ну а якщо із взуттям усе добре, тоді — три ями навпроти під'їзду, як-от у нас на Куліша, 4, що їх ще за два місяці тому вирили хлопці з водоканалу. Бо ж справа тих хлопців — лише розрити, замінити труби й зарити, а плитку на місце поставити уже зась. Відтак болото й розруха. І вся надія мешканців будинку — на інших хлопців, тих, що ту плитку й клали. Вони її клали тут ще перед Великоднем, а потім все літо й півосени товклися по сусідству, на Куліша, 8. Тиждень тому вони ще там були, монькалися з тим вкладанням, але вже на фініші. То підходив до них, запитував про зірвану плитку на Куліша, 4. Обіцяли, запевняли, що після того, як там, тоді й тут... Але от уже й вагончик забрали і зникли, обманули, виходить. Лише піском і щебенем ями зверху присипали і невеличку ділянку, метр на метр, екопарковки відновили. Хоча, може, це й не ті були, що обіцяли, а інші, бо не дуже у них добре вийшло. Те місце, де вкладали, вже просіло. А тим часом той щебень у ямах вже втрамбувався настільки, що не кожен легковик ту яму переїде, не черкнувши дном. Не знаю, може, це новітня технологія втрамбування щебеню? Але ж тим часом плитка, що її хлопці з водоканалу склали під будинком, поступово кудись зникає. А разом з нею, либонь, так само зникають і голоси, що їх мешканці бульвару Куліша готові будуть на наступних виборах віддати на Сергія Надала і його команду.

Колонка Василя СОЛТИСА

Скільки не годуй

Українцям час від часу намагаються нав'язати штучні політичні міфи. Один із них про те, що чиновники та депутати не крастимуть, якщо у них будуть високі зарплати. Мовляв, низька зарплата спонукає їх до пошуку інших джерел доходів, а відтак провокує корупцію, хабарництво і просто дербан державних ресурсів.

Вперше тему високих зарплат для чиновників з метою боротьби із корупцією почали пропагувати після Помаранчевої революції за Віктора Ющенка. Тоді керівникам обласної адміністрації підняли зарплати до 17 тисяч гривень. Приблизно такі ж суми отримали і нардепи. Та, як бачимо з сучасної історії нашої держави, на боротьбу із корупцією такий хід жодним чином не вплинув.

Після Революції гідності нардепам з п'ярою зближення із народом та економії коштів зарплати зрізали до 5000 гривень, а за якийсь час повернули попередні зарплати. А наприкінці минулого тижня нардепи прийняли постанову про підвищення своїх зарплат майже вдвічі — з 1 листопада вони матимуть 36 тисяч. Ще стільки ж щомісяця — на свою діяльність. І ще майже 25 тисяч — на утримання штату помічників. Мотив прийняття такого рішення — мовляв, у народних обранців повинна бути достойна оплата, бо інакше не можна говорити про ефективну боротьбу із корупцією. Власне, так є і в розвинених країнах Європи.

Але закони Європи в Україні, на жаль, поки що не справджуються. Нашого чиновника скільки не годуй, а його рука все одно за хабарем тягнеться. Наприклад, українські судді та прокурори на керівних посадах отримують близько 30 тисяч гривень. Та на зниження рівня корупції у цих органах це аж ніяк не впливає. Так само і підвищення зарплати для нардепів ніяк не вплине на зменшення корупції.

Чия мафія справжня?

ІГОР ДУДА

Аеропорт міста Палермо названо іменами суддів Фальконе і Борселіно. Вони досягли значних успіхів у боротьбі з сицилійською мафією. Могутній злочинний синдикат цього не вибачив, і обидва судді були знищені в результаті підризу вибухових пристроїв, закладених біля узбіччя дороги і в автомобіль. Ці два подвижники своєю смертю змусили владу почати боротьбу з мафією, внаслідок чого її активність помітно пішла на спад. Іменами Фальконе і Борселіно названі вулиці по всій Італії. У 2012 році на плацу школи поліції в Римі був споруджений скляний саркофаг, в який помістили понівечений вибухом Fiat Stoma, в якому Джованні Фальконе вирушив у свою останню поїздку...

Маю великий сумнів, що коли-небудь якийсь україн-

ський аеропорт чи провулок у якомусь райцентрі носитиме ім'я когось із прокурорів чи поліцейських, які виведуть кубло доморожених нечестивців на чисту воду. Про суддів узагалі мовчу. Характерною рисою українців, якою вони дуже хваляться, є їхня товариськість. А де

печерських пагорбів і до сільради у якомусь провінційному закутку.

«Та це ж справжня мафія!» - вигукне хтось. - Але ж мафія - не наше явище, вона десь там, на Сицилії, у Нью-Йорку. У нас же такого ніби немає...».

З тим, що такого немає,

«Та це ж справжня мафія! — вигукне хтось. — Але ж мафія — не наше явище, вона десь там, на Сицилії, у Нью-Йорку. У нас же такого ніби немає...»

товариськість, там і здатність домовлятися. Задля взаємної вигоди. Нехтуючи тим, що звється державними і громадськими інтересами. Більше того — ставлячи їх собі на службу і повертаючи дишло закону туди, куди вигідно тобі і «потрібним» людям. На всіх рівнях: від

можна, мабуть, погодитися — у нас значно гірше. Передусім, у нас відчутно бракує переконаних борців з цією заразою. Хтось воліє домовитися і закрити очі на темні оборудки, ще хтось не хоче вступати у ризиковані справи з міркувань безпеки...В італійському серіалі

«Корлеоне» той самий суддя Фальконе, виступаючи перед зібранням колег, пояснював, що таке мафія. За його словами, це коли на якусь посаду претендують двоє достойних, компетентних людей і один зі зв'язками. В результаті посаду отримує саме останній. Це, за словами Фальконе, і є ознакою мафії. А ще він казав, що мафія — це не якась відособлена від суспільства структура. Її шупальця проникають скрізь, з нею різною мірою пов'язані чимало звичайних людей. Якщо так, то Україна тут може дати фору Сицилії. А в тому, як брати і давати хабарі, як правильно засвоїти закони ділення, як важкі звинувачення обертати на сміховинні суддівські вирокі, браття-українці можуть навчити всіх отих макаронних мафіозі. Вкупі з усіма їхніми avvocato, giudice і procuratore.

На фестивалі посольств у Гаазі Україна представлена тут уже другий рік

Так у Нідерландах щороку 27 квітня святкують день короля Віллема-Олександра

— Навесні у Голландії зацвітають квіткові поля. Мої улюблені — з нарцисами, — каже Олеся Кравчук

УКРАЇНЦІ У НІДЕРЛАНДАХ

Люди ■ Країною, де люди зазвичай мало знають про Україну і часто думають, що це те ж саме, що й Росія, є Нідерланди. Останнім часом українська громада у цьому королівстві активізувалася — туди часто їдуть наші письменники, є українські школи і вечірки

АРХІВ ОЛЕСІ КРАВЧУК

Кожного літа у місті Нордвайк та в його околицях проходить квітковий фестиваль

Близько 5000 українців проживають у Королівстві Нідерланди, за даними посольства України у цій державі. Насправді їх більше, адже не всі стають на консульський облік, а дехто перебуває там нелегально.

Про життя української громади у Голландії розмовляємо з тернопільською Олесею Кравчук. Вона живе у цій країні вже два роки.

— Чи існує організоване культурне життя українців?

— Воно поставлене на хороший рівень. Наскільки знаю, організоване культурне життя особливо розвинулося саме протягом останніх років. До війни цього не було — вона згуртувала українців. Наші люди почали волонтерити: збирати кошти, речі. Активізувалися організації, які існували, виникли нові об'єднання. Навіть люди, які не входять до жодної зі структур, беруть участь у діяльності громади. Нещодавно у Нідерландах відбувся українсько-польський літературний фестиваль за участю Оксани Забужко, Андрія Куркова, Андрія Любки та Вікторії Амеліної. Можна було придбати книги українських письменників, видані англійською та нідерландською. Узагалі письменники приїжджають часто. Також є ініціативи у менших містах. Наприклад, у містечку Нордвейк, де я живу, є літературний клуб, де читаємо українські книжки. Стараємося збиратися

щомісяця, говоримо не тільки про літературу, а й про сучасне життя. Приходять як україномовні українці, так і російськомовні. У Голландії є українські недільні школи. В одній зі шкіл української навчають голландців. Українська громада періодично проводить мітинги біля російського посольства у Гаазі. Проходимо містом, люди нас бачать, дізнаються про проблеми. Спільно з турками проводили мітинги на підтримку кримських татар. У Голландії, в Роттердамі, похований Євген Коновалець. На його могилі відбуваються поминальні служби. Багато хто приходить на цю могилу запалити свічку, покласти квіти. Декілька разів на рік є українські вечірки. Приміром, на Купала, до Дня Незалежності. Для цього резервують кафе чи клуб. Тоді ж громада збирає гроші на благодійність. Нещодавно у Нідерланди приїжджав тернопільський гурт Тік Ту. Мені як тернопільця це було дуже приємно. Сюди часто приїжджає DJ Lesyk Omodada з Тернополя.

— Чому і коли більшість українців останньої хвилі еміграції виїхали у Нідерланди?

— Як повідомляють у посольстві, це пов'язано з економічними причинами. Та причина у кожній людині дуже індивідуальна. Українці приїжджають сюди постійно. — **Чи важко українцям адапту-**

ватися у цій країні?

— Більшості так. Це все дуже зав'язано на культурних відмінностях. Хоча усі ми — європейці, ми з голландцями різні. Вони більш закриті, тому дуже важко зав'язати дружні стосунки. З іншого боку, вони дуже люблять поговорити у магазинах, громадському транспорті. Голландці — індивідуалісти. І хоча всі розмовляють англійською, коли ти говориш їхньою мовою, вони відкриваються більше. Тому адаптуватися важко. Кажуть, що після певного переломного моменту стає легше. У мене перехідний етап ще триває.

— Як місцеві жителі ставляться до українців? Чи існують якісь

стереотипи?

— До всіх іноземців ставляться дуже рівно. Голландці не дуже в них зацікавлені, але й не дуже проти. Особливих стереотипів щодо українців немає. Назагал поширене переконання, що Україна — це Росія. Тож коли я запитую, як вони собі уявляють Україну, ведуть мову про радянське минуле. У них мало знань про нас. Однак після їхнього референдуму інформації побільшало. Вони чують, що це дві різні країни. Однак знають все одно мало.

— Ким працюють українці у Нідерландах?

— Працюють у тих же сферах, що й на батьківщині. Знаю як

тих, хто прибирає, так і тих, хто працює у Міністерствах на високих посадах. Усе залежить від того, яку планку собі поставиш, яку освіту маєш, наскільки добре знаєш мову.

— У чому найбільші досягнення/проблеми українців у цій країні?

— Важко сказати. Є, приміром, Вікторія Кобленко, яка приїхала сюди з батьками, коли була ще дитиною. Вона — актриса і, напевно, найвідоміша українка Голландії. Вона була дуже активною під час референдуму, виступала на різних ток-шоу. А щодо проблем, то найбільша з них — донести до голландців думку, що Україна — не Росія. Українська громада намагається усім це пояснювати. Мовне питання голландцям особливо важко розтлумачити. Вони не розуміють, чому українці розмовляють російською. Важко пояснити, як російськомовний українець може бути патріотом України. Але намагаємося.

— Що знають у Нідерландах про теперішні події в Україні і як їх тлумачать?

— Після того, як росіяни збили малайзійський літак, голландці знають про події в Україні, про анексію Криму. Зараз у всіх на вустах історія з кримськими цінностями у голландських музеях. Водночас про війну і події в Україні тепер говорять у новинах небагато. Більше — про Росію. Знайомі голландці не розуміють причин війни, бо вони вважають, що Україна і Росія — одне ціле. Через це вважають війну громадянською.

СПІЛКУВАВСЯ ВОЛОДИМИР МОРОЗ,
0-67-307-55-58,
WOLODYMYR.MOROZ@GMAIL

Рецепт із Нідерландів

Інгредієнти для 3-х літрів супу (для 6-12 осіб):
 500 г (2 1/2 горнятка) горохової крупи
 шматок шинки з кісткою або реберця — 500 г
 100 г підчеревини
 1 копчена ковбаса
 2 великі цибулини, нарізані не дуже дрібно
 1 велика морква
 2 шматки цибулі порею
 2 картоплини
 1 пучок селери
 перець і сіль за смаком
 2 л води (для початку)

Горох промити проточною водою. Довести воду з горохом до кипіння, шинкою чи ребрами та підчеревиною. Після того, як ви трохі це проварили, вилийте воду, сполосніть горох і м'ясо й почніть готувати на чистій воді.

Тим часом наріжте селеру, порей, картоплю, моркву невеликими шматками. Покладіть овочі в каструлю і варіть на повільному вогні. Коли горох почне розварюватися, додайте до нього готові овочі. Відділіть м'ясо від кісток та шкіри і наріжте його невеликими шматками. За 20 хвилин до кінця варіння додайте шматочки копченої

ковбаси та зелень селери, сіль та перець за смаком.

Цей гороховий суп повинен мати кремову структуру. Для її досягнення усі готові складники, крім м'яса та ковбаси, збийте у блендері.

«Ерtesуп»

НА ЗБЕРЕЖЕННІ ДОВКІЛЛЯ МОЖНА І ЗАРОБИТИ

Досвід ■ Польські сусіди готові поділитися з Україною своїм досвідом зі збереження навколишнього середовища. Вони запрошують наші громади до співпраці, вивчення та використання польського досвіду

Агнешка Вольневич розповідає про те, як її фірма займається очищенням ґрунтів після екологічних катастроф. Цей процес може тривати від кількох місяців до кількох років

ЄВГЕНІЯ ЦЕБРІЙ, 0-96-915-39-23,
TSEBRIJ@GMAIL.COM

Ставлення до природи має бути таким, щоб, використовуючи її багатства, ми зберігали її для майбутніх поколінь. Немає готових рецептів вирішення проблем екології, але треба пробувати. Польщі дуже багато вдалося зробити у цій сфері. Тому польський і загалом європейський досвід може стати дуже корисним для України. Так вважає віце-міністр охорони навколишнього природного середовища Республіки Польща Славомір Мазурек.

— Треба ділитися набутим досвідом, використовувати законодавство і бути відкритими до інновацій, — каже він.

З паном Мазуреком та іншими фахівцями у сфері екології ми поспілкувалися під час Міжнародного конгресу охорони навколишнього природного середовища Envicon, який відбувся нещодавно у Познані.

Роботи багато

У рамках конгресу відбувся міжнародний ярмарок Pol-Eco System 2016. Тем для спілкування було багато: очищення води, використання сонячної енергії, екомашинобудування, переробка сміття, фінансування та інвестиції, формування екологічної свідомості громадян. Польські сусіди готові поділитися з Україною своїм досвідом збереження довкілля. Співпраця наголошують, що вирішити ряд болючих екологічних питань можна. І для цього не обов'язково мати гроші. Україні потрібна добре складена законодавча база. А Польща допоможе

навчити грамотно писати проекти для інвесторів. Тому можливості для співпраці величезні...

У Польщі щороку на екологію виділяють приблизно 15 мільярдів злотих, повідомив голова Фонду охорони природного навколишнього середовища Республіки Польща Казімеж Куйда. Джерел надходжень є багато. Кошти видають воєводські фонди охорони природного навколишнього середовища, національний фонд, підприємства, Євросоюз, інвестиційні програми. Тож нині, як запевняє пан Куйда, Польща не має надто великих проблем у сфері екології.

— За 25 років формування системи опіки над охороною природи ми зробили багато помилок, але разом із цим надбали цінний досвід. За цей час вдалося зробити дуже багато, — каже Казімеж Куйда. — Тому великих проблем ми поки що не маємо. Нині триває робота над тим, щоб збільшити кількість коштів від Євросоюзу. І тут головне — вміння грамотно кваліфіковано написати проекти. У цій співпраці намагаємося вносити щось нове і поступово йти вперед.

Можливості співпраці Польщі з Україною у сфері екології не тільки великі, а величезні, вважає Казімеж Куйда.

— Нещодавно я був у Львові на екофорумі. Спілкувався з мером та віце-міністром охорони навколишнього природного середовища України, — каже він. — І я побачив, що в Україні є дуже багато роботи у сфері охорони довкілля. Це стосується водно-каналізаційного і комунального господарства, відходів.

ЄВГЕНІЯ ЦЕБРІЙ

Одна з новинок ярмарку Pol-Eco System 2016 — екомобіль Tesla. Ця машина без підзарядки може їздити вісім годин. Ціна авто — 100 тисяч євро

На ярмарку можна було побачити інтелектуальні газонокосарки, які працюють самостійно на різних рельєфах. Косарка-робот міняє напрямку руху і є безшумною

Я переконаний, що ми маємо в цій галузі більше досвіду й охоче поділимося ним. Треба мати добру законодавчу базу в охороні довкілля. Також ми маємо великий досвід у налагодженні системи фінансування охорони довкілля, а ще готові поділитися знаннями, як готувати проекти і як їх реалізувати. У всіх цих напрямках ми могли б співпрацювати. Можемо вивчити український досвід, якщо він є.

Енергія сонця

Під час міжнародного ярмарку Pol-Eco System 2016 можна було побачити новинки екотехніки, про які можна тільки мріяти. Це обладнання, машини, технології, які працюють на охорону навколишнього середовища. Серед них є сучасні сміттесортувальні лінії, машини для збору сміття, прибиральна техніка. Родзинками ярмарку були екомобілі — від BMW й Tesla.

Приміром, Tesla незалежна, бо не потребує пального. Заряджається авто від екозаправки, яка працює на сонячних батареях.

Сонячна енергетика є популярним напрямком у Польщі. З

кожним роком усе більше громадян та підприємств встановлюють сонячні панелі.

— Є мікроінсталяції — сонячні батареї для дому, а також величезні, призначені для підприємств, — пояснює представник фірми Proenergy, яка займається монтажем сонячних батарей. — Не можу сказати цифру, бо їх встановлюють дуже активно. І в Польщі є багато фірм, які таким займаються.

Скільки енергії можна отримати від сонячних батарей, залежить від того, які потреби має будинок. Спершу треба знати, скільки дим споживає, а тоді підбирають оптимальний варіант і монтують на даху. Це може бути 3, 5, 10 Квт потужності.

Очищення ґрунтів

Увагу кореспондента «RIA плюс» на ярмарку привернула фірма Prote, яка займається обстеженням та очищенням довкілля після аварій — очищення ґрунтів від забруднень після екологічних катастроф, хімічних витоків.

— Наприклад, перекинулася цистерна з бензином, а наша фірма все очищає. Оплачує всі послуги той, хто винен. Адже фірма не є урядовою, а приватною, — розповідає керівник відділу перевірки та рекультивациі середовища Агнешка Вольневич. — Використовуємо для очищення ґрунту мікроорганізми, біологічні та фізичні методи. Все залежить від того, чим забруднена ділянка. Приміром, якщо розлився бензин, ґрунт очищують із використанням біопрепаратів. Це може тривати від кількох місяців до кількох років. Ціна теж залежить від масштабів аварії. Це може бути від кількох тисяч до кількох мільйонів злотих.

Окрім того, фірма займається біомоніторингом — перевіркою якості питної води за допомогою живих організмів, а саме мідій. Адже ці істоти дуже чутливі до забруднення води чи повітря. А от гірники тримають у копальнях канарок. Коли повітря забруднюється, то пташки реагують на це швидше, ніж людина. Так само мідії реагують на брудну воду. У випадку її забруднення води у моллюсків спрацьовує захисний ефект і вони закривають мушлі.

ДОВІДКА

Про польський досвід очищення води, поводження з відходами та збереження природи читайте у наступних публікаціях «RIA плюс». Також звертаємося до читачів «RIA плюс»: якщо ви маєте позитивний досвід або плануєте втілювати еко-

логічні проекти з енергозбереження, переробки та сортування сміття, розведення рідкісних рослин і тварин, звертайтеся у редакцію за телефонами: 43-00-50, 0-96-915-39-23. Ми розповімо про вас у нашій газеті.

Читаю, бо мені це подобається

СЕРГІЙ ЖАДАН «МЕСОПОТАМІЯ»

Андрій Омельницький,
журналіст

Сергій Жадан пише «літопис» міста, розповідає про дітей, які в ньому живуть, про справжніх чоловіків зі справжніми проблемами — паломників із поношеними серцями, які є носіями останніх новин і намагаються вжитися в простір міста, про жінок — новітніх Кассандр, які бережуть таємниці міста і спляють чоловічі серця.

Жінки — це жриці, які оберігають вогнище любові, що ніжно гріє фундамент міста. Чоловіки мігрують, борються зі страхами, прощаються-зустрічаються. Любов формує їхні маршрути. В них живе місто, до якого, як і до жінок, хочеться повертатись. Недаремно ж один із героїв «Месопотамії», перебуваючи на чужій землі, зі шемом у голосі говорить: «Там, де я живу, [...] стільки любові, що чоловікам немає сенсу кидати своїх жінок: усе одно рано чи пізно вони заховаються в них знову».

ГЕНРІ МАРШ «ІСТОРІЇ ПРО ЖИТТЯ, СМЕРТЬ ТА НЕЙРОХІРУРГІЮ»

Ірина Небесна, журналіст:

Зазвичай кажуть, що хірурги — це м'ясники. Генрі Марш доводить: кожен хірург — поет.

От ви би здогадалися порівняти черепну коробку із назвою собору? Навряд чи, а Генрі Марш, за плечима якого не один десяток років досвіду в нейрохірургії, говорить про такі операції саме як про відвідини шедевр архітектури.

Генрі Марш так детально описує свої «мандри» в черепах своїх пацієнтів, що іноді аж починає нудити, тому ця книга явно не для надто вразливих. Однак повірте, його опис наших лікарень початку 90-х років жахає не менше, аніж різні зловкісні пухлини в мозку. Бо в деяких його пацієнтів тих пухлин уже немає і вони щасливо живуть далі, а наша медицина досі перебуває на операційному столі і цей складний процес ніяк не завершиться.

«У ШОТЛАНДІЮ МЕНЕ БІЛЬШЕ НЕ ТЯГНЕ»

Автор ■ Тернопільський письменник Олександр Вільчинський розповів, як власні захоплення та життєвий досвід тісно вплітає у сюжети детективів

ІРИНА НЕБЕСНА, 0-98-950-56-57,
IRYNA.NEBESNA@GMAIL.COM

Нещодавно Олександр Вільчинський репрезентував у Тернополі свою нову книгу «Шерлок Холмс на Форумі видавців». Ця збірка із чотирьох оповідань вийшла друком у тернопільському видавництві, а героєм трьох історій став уже відомий із попередніх детективів герой Андрій Грабовський.

Спершу книгу представили на щорічному Форумі видавців у Львові, у дворіку на Дорошенка, 19. Там усі очічі намагалися вгадати двері, за якими відбуваються всі події оповідання, яке й дало назву новій книзі.

— У цьому дворі вісім чи сім дверей, тож це був наче квест, — розповідає Олександр Вільчинський. — Назва для оповідання народилася в процесі написання. З 2000 року я завжди відвідую Форум, а останні декілька років у мене час від часу з'являлася така ідея, що на цій багатоплановій та багатосаровій події, де відбувається чимало презентацій, вирує та кипить життя. Тож і оповідання про це все. Є видавець, є письменник, обоє готуються до Форуму. Один думає, як ті книги представити та продати, а інший — як нарешті отримати гонорар за цю книжку.

— Видавець пропонує письменнику зіграти роль Шерлока Холмса на події. Люлька є? Є! Дружина видавця приносить плащ із кашкетом, тож автору залишається лише вдоло зіграти свою роль. Але задумали вони по-одному, а життя внесло свої корективи, — розповідає про початок оповідання письменник.

Рибалить на самоті

До збірки, окрім історії про псевдо-Шерлока, входить також оповідання і про риболовлю. І це не випадково, адже сам Олександр Вільчинський — затятий рибалка!

— Це для мене більше, аніж просто захоплення. Бо коли тільки починається рибальський сезон — а я, на щастя, тільки літній рибалка — вже ні про що не можу серйозно думати, — зізнається письменник. — Хоч і виконую всі функції і на роботі, і вдома. Але єдина моя думка: «Як знайти час, щоб порибалити на човні?» (сміється — прим. авт.)

Тож із цього захоплення і написав наступне своє оповідання. В збірці воно йде першим, має назву «Рибальський детектив».

— Це також мій давній задум. Коли сидиш сам у човні, поблизу не так вже й багато рибалок, от і з'являються різні думки, — каже Олександр Вільчинський. — Часом світлі, часом не дуже. Хоча, коли клює, то ні про що більше не думаєш. Це свого роду медитація.

Дія оповідання відбувається наприкінці літа, коли головний герой уже втомлений тими риболовлями, бо це ж треба дуже

рано прокидатися.

У липні рибалка схоплюється на ноги о пів на четверту ранку, а в серпні — о пів на п'яту, додає письменник. Якщо не встиг звечора зварити свіжої каші, то все це треба надолжити вранці.

— Це все хоч і дає задоволення, але все ж вимотує, — каже пан Олександр. — Тож наприкінці літа ти хочеш, щоб усе це вже швидше закінчилося. Однак цьогорічне літо було дуже теплим, тож рибальські посиденьки закінчилися лише кілька тижнів тому. Я вже всі вудочки змотав і сховав на балкон.

Початок збірки — «Рибальський детектив» — це кінець літа. Логічним продовженням стає «Шерлок Холмс...», в якому йдеться про вересневі події. Третім оповіданням автор завершує осінню пору і відкриває двері у зиму. Тоді герой Андрій Грабовський потрапляє у сільський санаторій, де йому також доводиться проводити розслідування.

— Це оповідання також написано про місця, де я бував, — продовжує автор. — У селі Маковиця Кам'янець-Подільського району справді є санаторій на горі Сідло. Всі ці твори написав ще до Революції, тоді ще писалось...

Писав у шотландському замку

Четверте оповідання зі збірки пан Вільчинський написав минулої зими. Це не детективне, а скоріше кримінальне чтиво.

— Це таке суто моє умовно постмодерністське оповідання, — пояснює письменник. — Бо я беру відомі історії і переробляю їх на свій лад. Відомим є

ІРИНА НЕБЕСНА

Олександр Вільчинський свою нову книгу представив у книгарні «Є»

я приїхав першим, то мені дали найбільшу кімнату, з двома вікнами, тому там вечно був протяг. Та й вся країна доволі сира. І отак я жив місяць. Тому точно можу сказати, що в Шотландію мене більше не тягне! (сміється — прим. авт.)

Письменник додає, що має тепер невелику алергію на англійську мову. А вже місяць спілкува-

Мабуть, вони мені самому цікаві. Цікаво побути якщо не Шерлоком Холмсом, то хоча б Андрієм Грабовським. Знаєте, кажуть, що письменник має писати те, що йому самому було би цікаво прочитати. Зрештою, свій перший детектив я писав три роки. Це був час після десятирічного редакторства та роботи депутатом. І можу з гордістю сказати, що в своїх книгах я часто описую вулиці Тернополя.

Так, у «Неврахованій жертві» мова йде про вулицю Валува та піцерію «Болеро». Коли книга вийшла друком, бармени закладу також її читали.

— І хоч персонал перейшов працювати в іншу піцерію, все одно мене пам'ятають. А от в «Суто літературному вбивстві» йдеться також про Валува, але вже північну її частину — це «Челентано», — розповідає письменник.

З книг пана Вільчинського можна чітко відстежити, які заклади коли відкривали, зауважує сам автор.

До слова, у тернопільському видавництві «Навчальна книга — Богдан» друком вийшло перевидання його творів «Неврахована жертва» та «Суто літературне вбивство».

«Коли сидиш сам у човні, поблизу не так вже й багато рибалок, от і з'являються різні думки. Часом світлі, часом не дуже. Хоча, коли клює, то ні про що більше не думаєш. Це свого роду медитація»

сюжет пограбувань по-італійськи та по-американськи. А я написав «Пограбування по-тернопільськи». Є такий собі Бодь, він живе навпроти банку, і та вивіска просто не дає йому спокійно жити, адже у власних кишнях вітер свище. Ось так усе починається, а чим закінчується — читайте в книзі.

Навесні Олександр Вільчинський відвідав Шотландію. Поїхав туди за письменницькою стипендією. У середньовічному замку тернопільянина та чотири його колеги з інших країн працювали над своїми майбутніми книгами.

— Це була письменниця з Канади, яка пише про вимираючі села, американський поет з Брукліна та двоє англійців, — каже пан Вільчинський. — Умови були створені спеціально для такої роботи: ні інтернету, ні радіо — сиди і пиши. Оскільки

тись виключно нею було трохи важко. Тож коли летів до України і в літаку почув польську, відчував себе майже вдома.

— Хоча насправді людина до всього може звикнути, навіть до англійської мови (сміється — прим. авт.)

Олександр Вільчинський зінається: вже багато разів вирішував для себе, що детективів більше писати не буде. Однак знову і знову до них повертається.

— Вони мене просто не відпускають, — каже письменник. —

ДОВІДКА

Олександр Казимирович Вільчинський народився 2 січня 1963 року в с. Купчинці Козівського району. Український прозаїк, журналіст, викладач кафедри журналістики ТНПУ. Лауреат Всеукраїнського конкурсу романів та кіносценаріїв «Коронація слова-2002», володар гран-прі і першої премії «Коронація слова-2003».

Автор книг «Неврахована жертва», «Суто літературне вбивство», «Останній герой», «Віагра для мера», «Дерева на дахах».

ВТІКАВ ІЗ СИБІРУ ЧЕРЕЗ КИТАЙ

Доля ■

Вояком цісарсько-королівського полку №15 і захисником Тернополя від наступу російської армії, полоненим та в'язнем у Сибіру був наш земляк, уродженець села Нижчі Луб'янки Томко Кошіль

Пекін у 1917 році

ВОЛОДИМИР МОРОЗ, 0-67-307-55-58,
WOLODYMYR.MOROZ@GMAIL.COM

«Маю надію, що сей лист до Тебе дійде. Перший лист писав я до Тебе з Сибіру, то більше, ніж певне, що російська цензура його не пустила», — так починався лист Томи Кошіля із Пекіна до свого двоюрідного брата Дмитра Атаманця у Детройт 1916 р. До столиці Піднебесної Тома дістався пішки. Його повідомлення таки потрапило до адресата і навіть на сторінки американської газети «Свобода».

Томко Кошіль народився у селі Нижчі Луб'янки на Збаражчині. Військову службу проходив у цісарсько-королівському галицькому піхотному полку «барон фон Георгі» №15. Як можна прочитати у «Вікіпедії», ця військова одиниця була укомплектована здебільшого українцями. Вони становили 62% особового складу. Австрійський полк з перервами дислокувався у Тернополі. І біля цього міста розвивалися події, пов'язані з листом Томи Кошіля.

Бій і полон

«В битві під Тернополем (восени 1914 р.) в селі Березовиці Вел. Цілий наш тернопільський полк москалі вибили майже до ноги. Багато з наших полягло, багато поранили, багато полонили. Битва тривала кільканадцять днів. Москалі мали дуже переважуючу силу; наші супроти тієї сили були ослабкі. Жодного рятунку не було... — писав наш земляк. — Було се на Матки Божої. Ми билися безперестанку від восьмої години ранку до четвертої пополудні».

Але тоді російська армія переважала.

«Ми одержали тоді розказ (наказ — прим. ред.) опустити Березовицю Вел. І відступати в напрямку Львова. Також і люди з Березовиці і сусідніх сіл стали фірами утікати на захід. Село Березовиця стояло в димі і полум'ї. Ні дороги, ні світу не було видно. І так на мене наїхала фіра. З-під неї я вже не годен був встати», — продовжував солдат.

Коли Тома Кошіль прийшов до тям, то був у тернопільському шпиталі. Почув російську мову і зрозумів — це полон.

«По кількох днях стали приходити наші люди. Одна жінка питає з плачем: «Де мій Іван?», друга знову: «Де мій Стефан?». Кінця не було плачам і наріканням. З наших Луб'янок було та-

кож досить людей, але зі свояків я нікого не бачив», — читаємо у листі.

З Тернополя полонених відправили до Києва, а далі на околиці імперії Романових.

«На австрійцев пасматрїть»

«Відтак везли нас 32 дні залізницею в Сибір. По сибірських пустинях дещо і цікавого побачив, приміром Уральські гори. Сибіряки прибігали на станції, говорячи: «Нада на австрійцев пасматрїть. Здець будет вам харашо. В нас хлеба хватїт, можна целу Австрію і Германію прокарміть», — зазначав уродженець Тернопільщини. — Такі от слова доводилось нам слухати від сибірських москалів малошо не на кожній станції».

Вочевидь, російська агітаційна машина добре опрацювала населення «глубінки». А тим часом ні хліба, ні умов для полонених не забезпечили. Привезли їх у міста Петропавловськ та Новоніколаєвськ (тепер Новосибірськ — прим. ред.).

«Прийшла властива зима, 48–50 градусів морозу. Наші люди-живніри стати умирати. З холоду, голоду, нещастя, во-

«Через Сибір мало що їхали, а цілу Маньчжурію

і прокляту Монголію змушені були пройти пішки.

Не дай Боже нікому такої дороги! Бувало два-три дні

ходу, поки зустрінеш шатра монголів»

шей і смороду кинулась сильно пошесть червінки (дизинтерія — прим. ред.). Я якось залишився між живими...» — свідчив українець.

«До Вени на кофе»

Перед зимою 1916 р. Тома Кошіль вирішив утекти і знайшов однодумця. Чоловіки не могли втілити задум без карти. «Ми мешкали в казармах, а не в бараках. До нас приходив кожного вечора реаліст Гошторф, син полковника. Він приносив до нас різні карикатури на цісарів Вільгельма і Франца Йосифа. Щодня говорив він до мене: «Кошіль, когда русские дойдут до Вени на кофе? — «Нада пождать» — відповідаю йому. — «Еще Львов обратн оддасте». — «Нет-нет. Некагда!» — говорив зі злості реаліст», — згадував Тома

Палац родини Баворовських в Острові, знищений під час Першої світової війни, під час боїв за Тернопіль

Кошіль.

У липні 1915-го німецькі війська вибили росіян зі Львова. А в Гошторфа вояк узяв карту — нібито глянути на колишні російсько-японські фронти. Запам'ятав, а тоді — в дорогу!

Через Маньчжурію і Монголію «Через Сибір мало що їхали, а цілу Маньчжурію і прокляту Монголію змушені були пройти

щоби заховатися за їхніми будинками ібо їхнім сіном-соломою», — пише Кошіль.

Якось уночі українці прилаштувалися поміж якимись купами землі. Стемніло, і вітер не давав спокою. Тома Кошіль почав шукати зручніше місце і впав до ями, де сидів мертвий китаєць із люлькою в руках. Виявилось, що це — кладовище. А яму не закидали землею, бо у цій місцевості їх закривають тільки тоді, коли мерців четверо-п'ятеро. Виліз галичанин аж удосвіта. Ледве дісталися до Мукдена — тепер Шеньян. Знайшли німців. Ті їх перевдягнули і відправили до Пекіна. Тома Кошіль думав повертатися на Батьківщину через Персію і Туреччину, але там перекирили кордони. Тоді написав до брата в Америку.

Пішки. Не дай, Боже, нікому такої дороги! Бувало два-три дні ходу, поки зустрінеш шатра монголів. Закінчилася ця нещасна Монголія, дійшло до китайської границі. Думали ми, що вона густіше заселена. Та де там. Одна холера гірша від другої. Одні від чоловіка утікають, а решта за нами, як за комедією, летять та кричать «Пучаво! Пучаво!». Тут перемучили ми 13 днів, доки не дісталися до їхнього містечка...» — йдеться у листі.

Пустелі й трави — жодного дерева не видно було в околицях, якими переходили втікачі.

«Нераз помучені шукали ми вночі місця, де можна було би заховатися від вітру і трохи відпочити. Але уночі до китайського села і не приступай. Кожен китаєць тримає 15–20 псів. Доводилося дуже тихо підкрадатися,

Про отримувача листа Дмитра Атаманця писала українська преса. У 1917-му Дмитро Атаманець був серед жертводавців на Фонд для січових стрільців. У 1922 р. пожертвував 10 доларів на позичку «Національної Оборони» і став членом «Українського народного союзу». Згаданий чоловік у звітах останньої організації і в 1931 році. Більше того, Дмитро Атаманець був ще й діячем театру. У 1915 р. він — режисер опери «Наталка Полтавка» у Детройті. Був режисером і актором постановки опери «Вій». Сліди Томка Кошіля загубилися. Якщо цю статтю прочитають його нащадки, нащадки Дмитра Атаманця або ж люди, які знають про подальшу долю цього чоловіка, просимо їх зв'язатися з автором.

ПЕТРО НОВИНИ

Присуд за приналежність до ОУН

• В суботу, 12 жовтня цього року закінчився у Бережанах процес проти Івана Майчука і товаришів, яких прокуратор притягнув до відповідальності за приналежність до ОУН. На основі вердикту суддів присяжних трибунал засудив підсудних: Івана Майчука, Омеляна Котлярчука, Петра Бабія, Омеляна Войтовича і Василя Білика по 6 місяців в'язниці зі зачисленням слідчого арешту від 22. XII. 1933 р. до 19 лютого 1934 р. і на втрату громадянських прав на два роки.

«Діло», 16 жовтня 1935 року

Неімовірні відносини

• В місті Бучачі є дві народні школи, одна для хлопців і друга для дівчат. Обі школи семи-клясові, кожна кляса має по два відділи. В обидвох повищих школах, хоч уже минуло півтора місяця науки, до нині нема священника до навчання релігії греко-католицького обряду і діти того обряду або примушені йти на римо-кат. релігію, або пересядують години у школі без занять. Цікаво, що ніхто цим не цікавиться, ані управа обидвох шкіл, ані священничі круги...

«Діло», 17 жовтня 1935 року

Відгомін «свята вінобраня»

• Шумно заповідане «свєнто вінобраня» в Заліщиках стягнуло маси варшав'яків, бо чому ж не скористати і за 6 золотих приїхати до Заліщик? Давша околиця довідалась про те «свєнто» вже по всім. Звиджування наддністрянських винниць відбулося наоспів, всеж таки назустріч варшавським достойникам вийшов у Хмелівій місцевій адміністратор о. Михайло Пастушенко і повітав їх відспіванням «Заповіту»... (!)

«Діло», 17 жовтня 1935 року

Як ліквідують «Просвіту»

• Товариство «Просвіта» у Кременці засновано ще підчас революції 1917 року. Воно проіснувало 15 років, переживши на своєму короткому віку багато різних перемін. Нарешті прийшла і на кременецьку «Просвіту» черга поділити долю всіх волинських «Просвіт». І от 26 червня 1932 р. Рада «Просвіти» дістала несподівано підчас літнього спокою повідомлення повіт. Староста, що воно з огляду на публичну безпеку зупиняє діяльність товариства і всіх його 110 читалень у повіті. Внесений Радою відклик до волинського воеводи ніяких наслідків не дав. Не поміг також відклик до міністерства внутрішніх справ, де справа лежала від 31. X. 1932 р. до 31. VIII. 1933 р.

«Діло», 18 жовтня 1935 року

КІНО
кінотеатр
Сінема Сіті
тел. 47-77-37, квитки — 30-65 грн

«Повний розковбас»

Анімаційна комедія для дорослих, 26 жовтня, поч. — 18.00, 19.50, 21.40, 23.30

«Інферно»

Містика, трилер, 26 жовтня, поч. — о 10.30, 15.35, 18.10, 20.40, 23.10

«Джек Річер: Не відступай»

Бойовик, 26 жовтня, поч. — 10.00, 12.20, 14.40, 17.00,

«Доктор Стрендж»

Фантастичний екшн, з 27 жовтня

19.20, 21.40, 23.55

«Микита Кожум'яка»

Анімація, пригоди, сімейний, 26 жовтня, поч. — 10.10, 11.50, 14.00, 15.40, 17.30

«Дім дивних дітей міс Сапсан»

Фентезі, 26 жовтня, поч. — 13.00, 19.20, 23.50

«Дівчина у потягу»

Трилер, детектив, 26 жовтня, поч. — 15.50

«У ліжку з Вікторією»

Комедія, 26 жовтня, поч. — 21.50

кінотеатр
Палац кіно
тел. 52-33-33, квитки — 25 грн

Мультфільм

Або фільм для дітей на замовлення, 26 жовтня, поч. — 12.45

«Осінні спогади»

Український фільм, 26 жовтня, поч. — 15.20, 19.30

Приїде Monatik

Концерт Monatik у межах всеукраїнського туру буде у концерт-холі «Подільняни» 26 жовтня. Початок — о 19.00. Квитки: 249-600 грн.

Monatik — співак, композитор, танцюрист та саунд-продюсер. Працює у жанрах pop, new disco, indie pop synthpop. Квитки — на concert.ua.

Вперше «Без обмежень»

Концерт рокерів, які не заганяють свою творчість у рамки, буде у пабі «Хмільне щастя» 29 жовтня. Початок — о 21.00. Квитки: 80 грн.

Рок-романтики презентують нову пісню з майбутнього альбому, а також зіграють уже улюблені треки. Квитки — у ЦУМі та на gastroli.ua.

Завітають The Hardkiss

Концерт гурту у межах Perfection Tour буде у ПК «Березіль» 2 листопада. Початок — о 19.00. Квитки — 180-550 грн.

The Hardkiss влаштують неймовірне шоу у стилі поп-кор, глем-рок та електро-поп у комбінації з яскравими образами артистів. Квитки: у касі ПК «Березіль», ЦУМі та на karabas.com.

У Тернополі зіграють скандинавський метал

Концерт норвезького гурту Morgrim буде у барі «Коза» у п'ятницю, 28 жовтня. Початок — о 19.00. Квитки — 50 грн, на вході — 100 грн. Morgrim творить у стилі progressive death metal. Підтримка: білоруси Grosad (blackened death metal), а також хмельничани Necstic (technical death metal) та місцевий melodic death metal гурт Satrias. Квитки — у «Козі» на барі. Замовлення столиків — 52-23-75.

Шалене «Дизель Шоу»

Команда кращих гумористів привезе програму «Осень смішно». Концерт буде у ПК «Березіль» 3 листопада. Початок — о 19.00. Квитки — 50-150 грн. «Дизель Шоу» — це веселі постановки та улюблені актори. Квитки можна купити на gastroli.ua.

Сгор Грушин презентує альбом

Концерт композитора та піаніста Єгора Грушина на підтримку альбому Опсе буде у філармонії 5 листопада. Початок — о 19.00. Квитки: 80-100 грн.

Кожна композиція нової платівки розповідає свою історію. Квитки — у касі філармонії та на concert.ua.

Привезуть зіркову комедію

Комедію «№13, чи Олінкюзів» Р. Куні покажуть на сцені драмтеатру 14 листопада. Початок — о 19.00. Квитки — від 150 грн.

У ролях: Олексій Вертинський, Слава Соломка, Олександр Папуша, Ліля Ребрик, Володимир Горянський, Макс Максимук, Лариса Руснак, Віка Білан. Квитки — у касі театру та на concert.ua.

КЛУБИ

ALLURE CLUB

просп. Злуки, 45,
тел. 098-757-57-57

Найкращі ведучі

Вечірку "Кращі MC України" проводять щосуботи. На відвідувачів чекають MC з усієї країни, весела атмосфера, хіти та конкурси. Початок — о 22.00.

Вхід: для дівчат — 50 грн, для хлопців — 80.

RIVERPOOL CLUB

вул. Чумацька, 14,
тел. 067-350-18-81

The Subbotage Party

Щосуботи клуб запрошує потусуватися під найкращу за останні 30 років музику. До 23.00 — вхід безкоштовний, після 23.00 дівчатам — 40 грн, хлопцям — 80 грн.

Discohouse Friday Night

Щоп'ятниці для тернополян — вечори хаусу та лотерея для перших 99 відвідувачів із призами.

До 23.00 — вхід безкоштовний, після 23.00 — дівчатам — 30 грн, хлопцям — 60.

БУНКЕРМУЗ

бульвар ім. Т. Шевченка, 1,
тел. 067-350-22-10

Щосуботи запальні сети готують dj з різних куточків України. Потужні біти та яскраві емоції чекають усіх на вечірці. Щосереді у закладі заточують підбори під запальні ритми латино. Для тернополян — сальса, бачата і меренге. Початок розваг — о 20.00. Приходьте з друзями і заряджайтеся позитивом. Вхід — вільний.

ВОМБА, НІЧНИЙ КЛУБ

вул. Братів Гжицьких, 3,
тел. 096-300-11-55.

Ночі флірту

Щонеділі — розкуті та запальні вечірки. Вхід для хлопців — від 20 грн, для дівчат до 23.00 — безкоштовно, після 23.00 — від 20 грн.

OPERA

Клуб-ресторан щотижня пропонує такі вечірки: щочетверга — студентські вечірки (вхід 30 грн), щоп'ятниці — вечірки у стилі Maxim, щосуботи — Opera Club Show (вхід для хлопців — 50 грн, для дівчат — 30 грн). Упродовж тижня відвідувачі можуть взяти участь у караоке-вечірках. Початок розваг — щодня о 20.00.

ФІЛАРМОНІЯ

Запрошують на вечір романсу

Вечір романсу «Струни серця» буде у філармонії 3 листопада. Початок — о 18.30. Виступатимуть: народні артистки України Наталія Лемішка та Любов Ізотова, заслужені артистки Надія Татарчук та Наталія Бойко, Володимир Шагай, Вадим Дарчук, Оксана Малецька та Наталія Присіч.

Квитки — у касі філармонії. Телефони для довідок: 52-61-09 та 25-07-48.

ВИСТАВКИ

«Адаптація»
Живопис Марії Романишин, галерея «Бункермуз»

Портрети

Художниці Ірини Басалиги, краєзнавчий музей

Тарас Шевченко на Тернопільщині

Фондові матеріали до 170-річчя перебування на Тернопільщині, краєзнавчий музей

Іванна Блажкевич

До 130-річчя від дня народження, краєзнавчий музей

«Хвала і честь за мужність та відвагу»

Виставка фондкових матеріалів до Дня захисника України та 74-ї річниці утворення УПА, краєзнавчий музей

«Традиційне народне мистецтво Тернопільщини»

Виставка Тернопільського осередку Національної спілки майстрів народного мистецтва України, художній музей

ТЕАТР

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ОБЛАСНИЙ МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

(бульв. Т. Шевченка, 6). Тел. 52-40-66,
квитки від 50 до 80 грн, поч. — 17.00

«Кайдашева сім'я»

Драма, І. Нечуй-Левицький, 27 жовтня

«Дитина в дарунок»

Трагікомедія на дві дії, М. Лисак, 29 жовтня

«Мина Мазайло»

Комедія, М. Куліш, 30 жовтня

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ТЕАТР АКТОРА ТА ЛЯЛЬКИ

(вул. Січових стрільців, 15).
Тел. 52-49-54, квитки — 20 грн,
поч. — 12.00, 14.30

«Слава героям»

Прем'єра! Героїчна трагікомедія, П. Ар'є, 26 жовтня

«Ріпка, або Казка на городі»

Прем'єра до 160-річчя з дня народження Івана Франка. Казка, В. Лісовий за І. Франком, 30 жовтня

САЛАТ ІЗ РУКОЛОЮ І ВИНОГРАДОМ

Смачно ■ «RIA плюс» розповідає про приготування фірмових страв у кафе, барах і ресторанах Тернополя

ІРИНА ЧУБАТА, 098-586-50-62,
IRYNA.CHUBATA@GMAIL.COM

Ви не маєте часу довго чекати на замовлення, але не є прихильником шкідливого фаст-фуду? Чи, може, взагалі не маєте часу на обід і хотіли б щось перекусити на ходу? Тоді вам у ресторан здорової їжі «Трава», що на вул. Руській. Тут вас швидко і смачно нагодують корисними стравами, напоють поживними смузі, а також загорнуть ситний сендвіч на дорогу.

— Наш ресторан — альтернатива будкам з шаурмою та хот-догами, — каже співвласниця і шеф-кухар Ольга Шимків. — Девіз нашого ресторану: «Будь справжнім!», тому навіть в інтер'єрі немає нічого

штучного — лише справжні вазони. Ми пропагуємо швидку їжу з натуральних, корисних і свіжих продуктів, які не потребують жодної обробки, або приготовлену з мінімальною термічною обробкою.

Ідея відкрити такий заклад виникла в Олі та її однодумців ще рік тому. Та реалізація потребувала багато часу і коштів. Тож заклад відчинив свої двері 1 вересня.

У меню закладу — салати, сендвічі, крем-супи, десерти і напої — кави/чай та натуральні свіжі смузі.

— Ми готуємо смузі на основі натуральних соків, а не на основі мінеральної води чи сиропів, — каже Оля. — Наші смузі — це справжня вітамінна бомба. Інколи попит на ці напої такий великий,

що доводиться готувати їх по кілька разів за день.

У меню є чотири види смузі — кавовий, зелений, жовтий і помаранчевий. Основа — апельсиновий сік. Усі — за ціною 27 грн.

Основою усіх салатів, які тут готують, є зелень — салат, шпинат, щавель, рукола, базилік, м'ята.

— Ми довго шукали вдале поєднання продуктів і смаків, — каже шеф-кухар. — У кожному салаті є багато зелені, овочі, фрукти, горішки чи насіння, в деяких — м'ясо. Два з цих салатів дуже ситні. Тому їх часто замовляють чоловіки. Основні складники — рис і макарони.

Для хлопців і чоловіків заклад пропонує сендвічі, усі — по 39 грн.

— Сендвічі — наша гордість, — каже Оля. — Таких ви не знайдете ніде у Тернополі! Соуси до сендвічів — теж власного приготування.

Від салату «Рукола», який Оля приготувала для мене, я отримала велике задоволення. Свіжий, соковитий, смачний — чи може бути краща характеристика для салату?

СКІЛЬКИ ЧОГО
ТРЕБА:
25 г салату, 25 г руколи, 40 г запеченого м'яса курки, 10 г арахісу, 300 г винограду киш-миш, 5 г пармезану, 15 мл бальзамічного соусу.

Зварити м'ясо, помити виноград, руколу, салат, підготувати решту продуктів

Порвати салат руками, викласти його і руколу у тарілку, полити соусом

Обірвати гроно винограду, викласти виноградини у тарілку поверх зелені

Нарізати варене м'ясо пластинками, висипати його у салатницю

Дрібно натерти пармезан, посипати ним салат, притрусити цілим арахісом

Салат подають із компліментом від закладу — солоною хлібною паличкою

Співвласниця ресторану здорової їжі і шеф-кухар Ольга Шимків (21 р.): — У меню є п'ять «трав'яних» салатів. Один із найпопулярніших — «Рукола». Він коштує 39 грн за 150 г

Печінка по-царськи

500 г курячих печінок, 2 яйця, 300 г цибулі, 300 г моркви, 0,5 скл. манної крупи, 0,5 скл. молока або кефіру, майонез ТМ «Королівський смак», сіль, перець мелений.

Печінку пропустити через м'ясорубку, змішати з манкою, молоком і яйцями, посолити, поперчити. Покласти в холодильник

на годину. Цибулю порізати півкільцями, моркву натерти. Протушувати їх у невеликій кількості олії. У змашену і посипану сухарями вогнетривку форму викласти половину цибулі і моркви, посолити, поперчити. Зверху на овочі покласти половину печінки, полити майонезом. Знову

викласти овочі, печінку, що залишилася, змастити майонезом. Запекати при 180°C близько години.

Салат із тунця та овочів

1 банка з м'ясом тунця, 300 г картоплі, 2 огірки, 1 перець, 1 синя салатна цибуля, 50 г листя салату, 50 мл оливкової олії, 2 ч. л. гірчиці у зернах, 1 ч. л. винного оцту, спеції за смаком.

Зварити картоплю в мундирах, охолодити, нарізати

соломкою. Цибулю, перець та огірок — теж. М'ясо тунця розім'яти виделкою.

Змішати олію, гірчицю, оцет, спеції. На тарілку викласти шар салатного листя, шар перецю, цибулі, огірка, картоплі. Викласти рівномірним шаром шматки

тунця. Полити заправкою. Перед подачею вимішати.

Рецепти від тернополян

САЛАТ ІЗ КУРКИ В АПЕЛЬСИНІ ВІД КУХАРЯ
ОКСАНИ БИЧКОВСЬКОЇ:

— Для цього салату потрібно 3-4 апельсини, 300 г курячого філе, 200 г свіжих огірків, 100 г майонезу, сіль за смаком.

Куряче філе варить приблизно 20 хвилин. Потім філе охолодіть і наріжте дрібними кубиками. Апе-

льсини промийте, дайте висохнути. Розріжте фрукт навпіл і за допомогою спеціального або звичайного ножа зробіть надрізи у вигляді зигзага. Вийміть обережно всю м'якоть, щоб не зіпсувати форму, зріжте плівки і наріжте м'якоть кубиками. Огірки наріжте такими ж кубиками. Змішайте нарізану м'якоть апельсина

з огірком і м'ясом. Посоліть за смаком. Заправте салат майонезом і перемішайте. Готовий салат викладіть у половинки апельсинів.

Салат із курки і чорносливу

200 г курячого філе, 0,5 ч. л. солі, 100 г чорносливу без кісточок, 1 апельсин, 50 г крабових паличок, 50 г волоських горіхів, майонез.

Зварити філе, охолодити, нарізати кубиками.

Чорнослив запарити, нарізати. М'якоть апельсина і крабові палички накраяти кубиками. Горіхи дрібно посікти. Салат викласти шарами, полити майонезом, прикрасити.

Ваші відгуки про послуги у Тернополі
Тернополян залишили свої відгуки

7735

20.ua

СПОРТИВНІ
НОВИНИОбмінялись
перемогами

• Тернопільська «Галичанка-ТНЕУ» поділила очки з луцькою «Волинню» у першому турі жіночого чемпіонату України з волейболу серед команд Суперліги.

Матчі відбулися 21-22 жовтня у спортзалі економічного університету. У першій грі тернополянки переконливо перемогли 3:1. Втім, наступного дня фортуна від наших волейболісток відвернулася. Виграючи 2:0, «Галичанка» у підсумку поступилась 2:3.

Таким чином у першому турі тернополянки набрали чотири очки, віддавши волинським спортсменкам два. У другому турі наші волейболістки зустрінуться з вінницьким «Білозгар-Медуніверситетом».

Новий сезон —
у листопаді

• Новий сезон Тернопільської футзальної ліги організатори планують розпочати у листопаді. До участі запрошують усі охочі команди.

Як і минулого року, Тернопільська футзальна ліга планує проводити змагання одразу у кількох лігах — Вищій, Першій та Другій. Організатори сформулюють склад учасників, відповідно до рівня команд. Переможці та призери Вищої ліги отримають змогу представити наш край на Всеукраїнському рівні.

У Вищій лізі участь можуть взяти від восьми до дванадцяти команд. Усю додаткову інформацію про Тернопільську футзальну лігу можна дізнатися за номером 096-662-87-79.

Маємо чемпіонку

• Перше місце у змаганнях серед юніорок на дистанції 10 км на командному чемпіонаті України зі спортивної ходьби посіла тернополянка Крістіна Поворознюк.

Сестра Крістіни Поворознюк — Русаліна у змаганнях серед молоді на дистанції 20 км посіла третє місце. До слова, срібною поризеркою у наймолодшій віковій групі на дистанції 2 км стала наша Лубов Губанова.

Дівчата тренуються в обласній дитячо-юнацькій спортшколі з літніх видів спорту під керівництвом Віри Зозулі.

Студенти перемогли
«Фортецю»

• У третьому турі студентського чемпіонату України з футболу гравці ФК «Тернопіль-Педуніверситет» удомо з рахунком 2:1 переграли кам'янець-подільську «Фортецю».

Матч відбувся на Тернопільському міському стадіоні минулого тижня. Голами у складі тернопільської команди відзначилися Іван Когут та Юрій Заставецький.

Ця перемога дозволила тернопільським студентам очолити турнірну таблицю студентської ліги. У трьох матчах наша команда набрала шість очок.

«ТЕРНОПІЛЬ» ЗДОБУВ ВПЕВНЕНУ
ПЕРЕМОГУ НАД «МИКОЛАЄВОМ»

Футбол ■

Два дальні удари принесли тернопільським «муніципалам» довгоочікувану перемогу над миколаївськими «корабелами». Однак піднятися з дна турнірної таблиці «Тернополю» не вдається досі

АНДРІЙ ТИХИЙ, 0-97-636-12-34,
ANDRIY.TUKHYI@GMAIL.COM

Муніципальний «Тернопіль» у 15-му турі Першої футбольної ліги із рахунком 2:1 перегравав у домашній грі МФК «Миколаїв».

Гра відбулася на тернопільському міському стадіоні 22 жовтня. Увесь матч супроводжувався дощем, тож якість поля на «міському» не вражала. До газону краще пристосуватися вдалося тернополянам, які не лише відігралися, а й вирвали перемогу. До слова, вона стала для наших футболістів лише другою у сезоні. Трохи раніше з таким же рахунком тернополяни вдома здолали «Арсенал-Київ».

Проте гра для господарів розпочалася невдало. Миколаївці отримали право пробити пенальті, яке чітко реалізував Ваге Саркісян. Переламати хід зустрічі на свою користь «Тернополю» вдалося лише після перерви. Спочатку 3-за меж штрафного майданчика точно пробив півзахисник Тарас Червонецький. Згодом красивий дальній удар вдався захиснику Андріану Бабичу, який приніс

три очки своїй команді.

— Тренер перед матчем дав настанову — бити по воротах із далекої дистанції, — каже Андріан Бабич. — Свій момент я отримав і дуже радий, що вдалося ним скористатися. Наша команда продемонструвала бійцівські якості. Ми усі сили віддали заради цієї перемоги. Переконалий, що попереду у ФК «Тернопіль»

ще багато перемог.

Покращення у грі своєї команди відзначив і півзахисник Ярослав Солонинко.

— Гру розпочали добре, але згодом тайм провалили, — пригадує футболіст ФК «Тернопіль». — На перерві ми поговорили у роздягальні, і було відчуття, що не програємо. Так воно і сталося. Увесь другий тайм ми

грали дуже добре. Попри те, що у команди багато проблем, нам вдається додавати у результатах.

Перемога над «Миколаєвом» дозволила тернопільській команді набрати дев'ять очок у турнірній таблиці. Однак «Тернопіль» і надалі останній. У наступному турі тернополяни на виїзді зіграють проти охтирського «Нафтовика».

Теребовля розгромила Чортків

Дві з трьох тернопільських команд 23 жовтня взяли участь у дев'ятому турі чемпіонату України з футболу серед аматорів.

У Теребовлі, на місцевому стадіоні «Колос», зустрічалися теребовлянська «Нива» та ФК «Чортків-Педуніверситет». Поєдинок завершився перекон-

ливою перемогою господарів з рахунком 3:0. Двічі у воротах чортківської команди розписався нападник «Ниви» Дмитро Коротюк. Ще один гол - на рахунку Павла Гарібіяна.

Після цього матчу теребовлянська «Нива» у турнірній таблиці аматорського чемпіонату посі-

дає восьме місце. «Чортків-Педуніверситет» наразі посідає останню, одинадцятую позицію у турнірці.

Додамо, що участі у дев'ятому турі не брала тернопільська «Нива». Команда Петра Бадла пропустила тур і наступний матч зіграє лише 29 жовтня.

«Розбили» донецький «Шахтар»

АНДРІЙ ТИХИЙ,
097-636-12-34,
ANDRIY.TUKHYI@GMAIL.COM

Тернопільський «Креатор-Буд» виграв на виїзді у донецького «Шахтаря» з розгромним рахунком 4:2. Наші земляки здобули перемогу у першому чвертьфінальному матчі Кубка України з футболу серед ветеранів, яким 35 років і більше.

Перший поєдинок чвертьфінальної стадії відбувся 23 жовтня у смт Щасливе, що на Київщині. Там базується основна команда донецького «Шахтаря», а також свої матчі проводять ветерани.

— На Київщину у складі тернопільської команди вирушили 17 футболістів, — розповідає виконавчий директор Тернопільської обласної федерації футболу Олег Мамус. — Суперники відзначилися зірковим складом. Дехто з гравців ветеранської команди «Шахтаря» ще донедавна

Ветеранська команда "Креатор-Буд" зробила вагомий крок до виходу у півфінал Кубка України

виходив на футбольне поле серед професіоналів. Зокрема, у складі донецчан зіграли Геннадій Зубов, Олексій Белік, Дмитро

Шутков, Геннадій Орбу, Михайло Старостяк та Олег Матвеев.

Як пригадує Олег Мамус, тернопільські ветерани до 13-ї хви-

лини матчу забили донецчанам двічі. Дублем відзначився Андрій Шпак. До перерви «Шахтар» не реалізував пенальті, а на початку другого тайму наш Руслан Хома забив супернику третій м'яч.

— Після третього гола донецька команда один м'яч відіграла, — додає чоловік. — Красивий гол забив Олексій Белік. Однак згодом тернопільська команда вчетверте вразила чужі ворота. До кінця гри «Шахтар» забив свій другий м'яч, а також вдруге у матчі не реалізував одинадцятиметровий удар.

Переконлива перемога тернопільських ветеранів із рахунком 4:2 дозволяє нашій команді почуватись комфортно перед матчем-відповіддю.

До слова, повторна гра між ветеранами «Креатор-Буд» і донецького «Шахтаря» відбудеться на Тернопільському міському стадіоні 30 жовтня. Початок — о 14:00.

Багатий українець у церкві питає у священика:
— Отче, як ти думаєш, простить мені Господь всі мої гріхи, якщо я зараз пожертвую мільйон баксів на церкву?
— Я тобі не можу гарантувати цього на сто відсотків, сину мій, але мені здається, що це саме той випадок, коли потрібно ризикнути!

Купив новенький магнітик на холодильник. Заходиш тепер у кухню о 1-й ночі, а на холодильнику в темряві світиться напис: «Не в жратві щастя, скотино».

Я не зпам'ятний. Я злий, пам'ять у мене погана, але нічого не запишу. Можу помститися, забути, а потім знову помститися.

Легка недбалість тільки підкреслює вишуканість. Але як же важко зловити той момент, коли легкий пікантний безлад у кімнаті перетворюється на моторошний неконтрольований бардак!

Коли у жінки закінчуються аргументи, вона обов'язково скаже, що з жінкою так не можна!

Жити за розумом не кожному по кишені.

Дівчина ділиться з подругами враженнями про свого хлопця:
— А залицяється як гарно! Які слова знаходить! Які квіти дарує! Хоч ніколи не виходь за нього заміж!

Добре було б, якби хабарників таврували! От, наприклад, потрібно терміново вирішити бюрократичне питання. То відразу можна було б знайти чиновника з клеймом хабарника і швидко з ним домовитися.

— Гаю, та я взагалі не підозрював про наші з тобою стосунки, поки ти мені не сказала, що вони закінчились.

Я заробляю стільки, що можу утримувати трьох таких жінок, як ти!
— Дуже добре! У такому випадку з нами будуть жити моя мама і бабуся.

Пожежники і медики — найбільш нелогічні професії: борються з тим, за рахунок чого живуть.

Скажіть мені, яким місцем думають люди, котрі називають

проблеми, що створюють головний біль, гемороєм?

Почула таке прислів'я: «Хто чого боїться, то з тим і стається». Тепер дуже боюся розбагатіти і схуднути.

— Сусіде, чого в тебе півень вночі так кричав?
— Та я йому літній час скасовував.

Маленькі хитрощі. Якщо рахувати овець парами, можна заснути в два рази швидше.

— Що таке техніка безпеки — це наука чи мистецтво?
— Це релігія, в яку можна не вірити, але обряду потрібно дотримуватися.

З'їв шматок простроченого торта. Щось недобре мені стало. Вирішив перевірити, чи від торта мені сталопоже. З'їв ще шматок. Так, дійсно від торта.

Порада з журналу:
«Коли кидаєте шкарпетки до брудної білизни, засуньте один в інший. Так не виникне проблем із пошуком пари шкарпеток після прання».

Відповідь читача:

ВІДПОВІДІ НА СКАНВОРД НАДРУКОВАНИЙ В «РІА ПЛЮС», № 42

«Я так і зробив, але випрати не встиг. Дружина виявила в кошику для білизни сім різних шкарпеток і викинула їх».

Пенсіонерка Людмила Петрівна, повертаючись з дачі, так поспішала на останню електричку, що надзгодна передостанню.

ТИЖНЕВИК «РІА ПЛЮС»
Свідство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації «РІА плюс» №507-107 ПР, серія ТР, видане 10.08.2011 р. Державним комітетом телебачення і радіомовлення України. Засновник ТОВ «РІА Холдинг». Видавець з 2006 року - ТОВ «Видавництво «РІА»; адреса: 21032, м.Вінниця вул. Ширшова, 3а

Газета є членом «Української Мережі Оголошень».

Газета є членом Всеукраїнської Газетної Асоціації

Газета є членом Всеукраїнської Газетної Асоціації

Тижневик «РІА плюс» доставляють за передплатою підприємствам Тернопільщини та провідним підприємствам України.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ
м. Тернопіль, вул. Дубовецька, 16 (колишній будинок офіцерів). **Працюємо 9.00-18.00.**
Поштова адреса: 46001, м. Тернопіль, вул. Дубовецька 16.
Телефони редакції: (0352) 43-00-50, 43-00-56
Телефони кур'єрської служби і передплати: (0352) 43-00-50, 43-00-56
«РІА плюс» в Інтернеті: <http://20minut.ua>

ПРАВИЛА ПОДАЧІ ОГОЛОШЕНЬ ЧИТАЙТЕ НА 3-й СТОР. БЛОКУ «РОБОТА»
Інформація для публікації надається інформаційним агентством ТОВ «Видавництво «РІА»; код ЄДРПОУ 34095069; адреса: 21032, м.Вінниця вул. Ширшова, 3а; свідство про державну реєстрацію інформаційного агентства як суб'єкта інформаційної діяльності серія КВ №.194-57Р від 12.08.2009 р

Головний редактор: Ірина Прокопенко, 098-287-08-70.
Верстка: Юрій Карпук.
Коректура: Ірина Чубата.
Відділ реклами: 43-00-50.
Відділ кур'єрської служби та передплати: Лілія Павлишин, 095-837-87-14.
Відділ оголошень: 098-477-12-70
Номер набраний та зверстаний комп'ютерним центром РІА.

Віддруковано в друкарні «Прес Корпорейшн Лмітед», м. Вінниця, вул. Чехова, 12а, тел. 0-432-55-63-97.

Тираж 27541 примірників. Зам. №161242

БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ
ексклюзивної рекламної агенції
ТОВ «Медіа Дім РІА»:
р/р 26006000416776
код ЄДРПОУ — 34377553
в ВАТ «Укресімбанк»,
м. Тернопіль, МФО 302429,
свід. про реєстр. плат. ПДВ
№ 100065551.
Інд. податк. номер
343775502080.

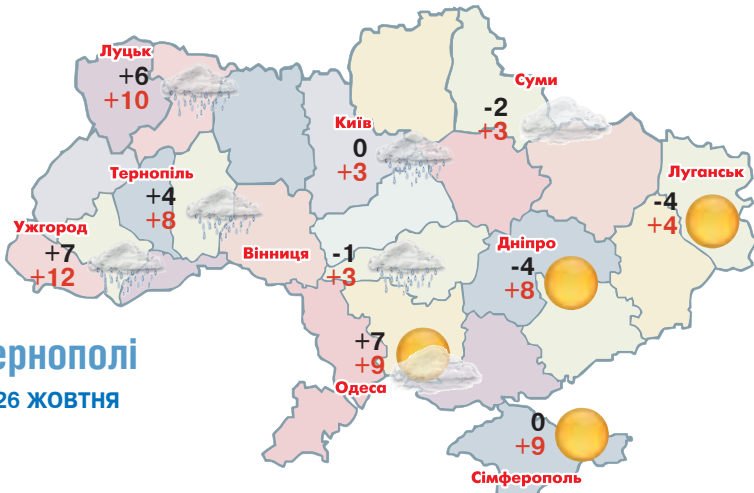
Передплатний індекс
22196

Щепимося від грипу правильно

Чи справді найкращий захист від грипу — це щеплення? Чи встигнемо захиститися від грипу, адже вакцини поки немає? Кому щеплення найбільш необхідне? Який порядок щеплення? Читайте про це у «RIA плюс» від 2 листопада

СПОНСОР ПРОГНОЗУ ПОГОДИ

Погода у Тернополі

СЕРЕДА, 26 ЖОВТНЯ

+4°C
+8°C

ЧЕТВЕР, 27 ЖОВТНЯ

+3°C
+5°C

П'ЯТНИЦЯ, 28 ЖОВТНЯ

0°C
+4°C

СУБОТА, 29 ЖОВТНЯ

+4°C
+6°C

НЕДІЛЯ, 30 ЖОВТНЯ

+2°C
+4°C

384803_998

Склад МЕБЛІВ та МАТРАЦІВ

ШАФИ-КУПЕ

www.nashi-mebli.com.ua

вул. Живова, 41
(проти автовокзалу)
(096) 276-14-40

НАШІ МЕБЛІ

ФОТОКОНКУРС

ІРИНА
15 РОКІВ

РІВНА, ПРЕКРАСНА І ЩАСЛИВА!

КОЖНА ТЕРНОПОЛЯНКА МОЖЕ ВЗЯТИ УЧАСТЬ У КОНКУРСІ

ДЛЯ УЧАСТІ ДОСТАТНЬО ЗАПОВНІТИ ФОРМУ "ВЗЯТИ УЧАСТЬ У КОНКУРСІ" НА САЙТІ MISS.MOEMISTO.UA

ПАРТНЕРИ:

центр естетичної косметології

ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ:

ПАРОКОНДЕНСАТНИХ СИСТЕМ, ПРОМИСЛОВОЇ ФІЛЬТРАЦІЇ

ІННОВАЦІЙНУ ШЛАНГОВУ АРМАТУРУ

підбір обладнання, енергоаудит, шефмонтаж, ціни від виробника

+38 0536 700 857, (067) 914 01 99

stimexeng.com

Відома за кордоном ЯСНОВИДИЦЯ ОЛЕНА

учасниця «Битви екстрасенсів»

ДОПОМОЖЕ:

- у бізнесі та коханні
- позбутися самотності
- безробіття
- вдало вийти заміж
- поверне чоловіка дружині
- зніме вінок безшлюбності та зурочення
- поставить захист на все життя
- вилис на віск та олово
- допоможе вашим дітям у складних ситуаціях

тел. (063) 620-79-55

АНЕКДОТИ

- Що роблять люди, якщо їм відключили світло?
— Правильно, біжать до вікна подивитися, яким ще будинком електрику вирубили.
- Живу, як мокра сіль у панці, — не висипаюся.
- У мене на рахунок в банку лежить досить пристойна сума. Це, звичайно, добре але є один мінус: перед першою цифрою.
- Сьогодні чорний кіт поступився мені дорогою. Тричі сплюнув, постояв, подумав і пішов в обхід.
- Вдаримо по дорожніх заторах рекордними цінами на бензин!
- Вчора на уроці малювання вчителька змішала синю і жовту фарби — вийшла зелена. Ми подумали, що вчителька — відьма, і спалили її.
- Безробітний Василь мріяв про автомобіль. І навіть телевизор потайки називав «коробкою передач».
- Хочу хронічного здоров'я, прогресуючого щастя, рецидивуючого успіху, гіпертонічної зарплати і постійно вагітного гаманця без загрози викидня!
- А чому він мені не підходить?
— Ну, він розумний, а ти красива.
— Не доганяю...
— Ну, так і я про те ж.
- Гроші — найкращий подарунок! На них можна купити будь-яку книгу!
- Африканський шаман три рази на день викликає хмаринку, щоб помити посуд.
- Мені іноді якісь люди телефонують і запитують: «Ну то що, можна нарешті цемент вивантажувати?».
- А оскільки я добрий за вдачею, то відповідаю: «Вивантажуйте».
- Хлопець — дівчині:
— Ти — як троянда: красива, приваблива, але колюча.
— Неправда, я щодня голюся!
- Медичний консилиум. Лікарі жваво обговорюють, як лікувати хворого, але єдиної думки дійти не можуть. Паталогоанатом сидить із відсутнім виглядом. Нарешті у найбільший розпал дискусії він піднімається з місця і каже:
— Хлопці, мені все одно, як ви його лікувати збираєтеся, але врахуйте, що я з 15-го числа йду у відпустку.
- Я зрозумів, чому мій тесть називається тестем: він тестував попередню версію моєї дружини.

Гороскоп

- ОВЕН**
Сумлінне ставлення до роботи не залишиться непоміченим. Вдалий момент для атаки на любовному фронті. У вихідні відпочиньте від турбот, не шкодуйте часу на себе.
- ТЕЛЕЦЬ**
Підприємливість і вміння аналізувати ситуацію будуть затребувані у професійній сфері. Не давайте приводу недоброчливцям і заздрісникам. Можлива напруга на роботі.
- БЛИЗНЮКИ**
Впевненість у своїх силах відкриє багато дверей і забезпечить успіх. Покращаться стосунки з колегами і начальством. Друзі та близькі люди підтримають вас.

- РАК**
Ваші творчі ідеї приємно здивують начальство і партнерів по бізнесу. Ймовірна якась перевірка, іспит. Не варто опускати руки і пускати все на самоплив.
- ЛЕВ**
Скромність і такт позбавлять від непорозуміння і конфліктів. За свої права доведеться поборотися, наведіть переконливі аргументи. Сховайте вразливі місця якнайдалі.
- ДІВА**
Тиждень буде бурхливим, тож можливі перепади настрою. Пік труднощів припаде на четвер і п'ятницю. Тоді не розраховуйте на успіхи і розуміння керівництва.

- ТЕРЕЗИ**
Не час воювати, пристосуйтеся до обставин. Поїздки будуть вдалими. Можливі пропозиції нової роботи. У вихідні приємно і корисно піти у гості до рідних або друзів.
- СКОРПІОН**
Вас чекає похвала від начальства. У середу нова інформація відкриє нові перспективи. Друзі порадують вас своєю увагою, чудово будуть складатися приятельські стосунки.
- СТРІЛЕЦЬ**
Ви занадто багато вимагаєте від себе. Очікуйте підвищення зарплати. Цей тиждень буде динамічним і успішним у багатьох сферах. Не забудьте навести лад у документах.

- КОЗЕРІГ**
Ваші досягнення будуть пов'язані з подоланням труднощів. Живіть сьогоднішнім, радійте теперішнім подіям. Не розповідайте про свої плани нікому.
- ВОДОЛІЙ**
Зважуйте кожне своє слово, бо балакучість може зіграти з вами злий жарт. Краще менше говорити і більше робити. Можна розраховувати на допомогу друзів.
- РИБИ**
Доведеться переглянути свої погляди на життя. Ви зрозумієте, що використовуєте не всі можливості. Зведіть до мінімуму навантаження і знайдіть час на відпочинок.

СЛУЖБА ДОСТАВКИ ВОДИ

в квартири та офіси

«Криниця»

тел.:
(0352) 42 08 96
(067) 86 490 38

www.krynytsia.in.ua